2008-09
Hivern
60

el Llombo

reivindicació / cultura

LES PARTIDES PRESSUPOSTÀRIES NO ARRIBEN

La Generalitat es riu d'Ontinyent

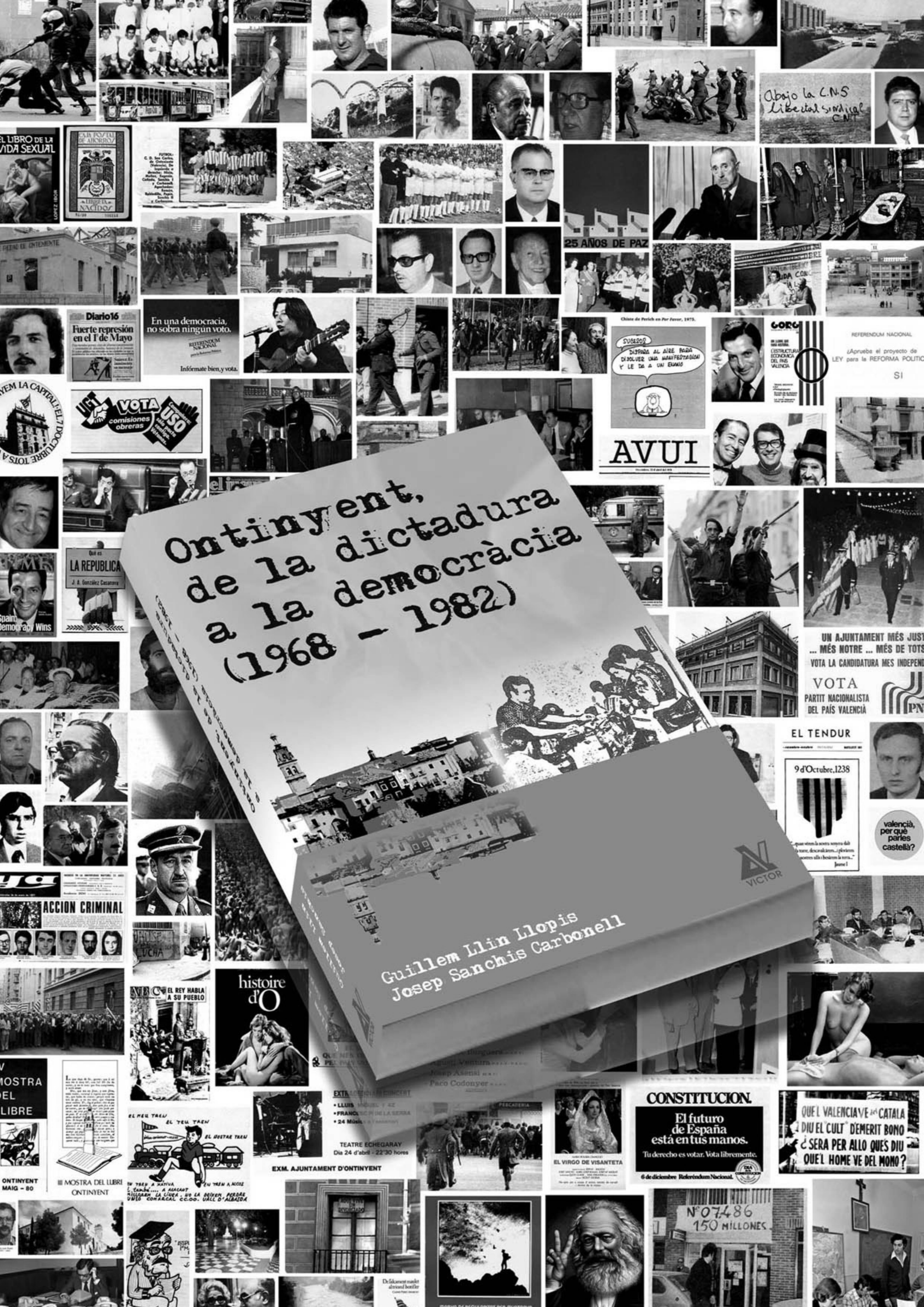
25 anys del col·legi del Llombo

75 anys de "La llengua dels valencians"

70 anys del Cementeri Municipal

Especial eleccions i referèndums a Ontinyent: 1976-2008 (IV)

Edita l'Associació de Veïns El Llombo. Ontinyent. Any XIX. Segona Època.

Ontinyent, de la dictadura a la democràcia (1968 - 1982)
Guillem Llin Llopis
Josep Sanchis Carbonell
VICTOR
Abajo la C.N.S Libertad sindical CNT
EL LIBRO DE LA VIDA SEXUAL
25 AÑOS DE PAZ
Diario16
Fuerte represión en el 1º de Mayo
En una democracia, no sobra ningún voto.
Infórmate bien, y vota.
Chiste de Perich en Por Favor, 1975.
SUCESOS
DISPARA AL AIRE PARA DISOLVER UNA MANIFESTACION Y LE DA A UN AVION
REFERENDUM NACIONAL
¿Aprueba el proyecto de LEY para la REFORMA POLITICA
SI
UGT
VOTA
comisiones obreras
USO
AVUI
LA REPUBLICA
Spain: Democracy Wins
UN AJUNTAMENT MÉS JUST ... MÉS NOTRE ... MÉS DE TOTS
VOTA LA CANDIDATURA MES INDEPEND
VOTA
PARTIT NACIONALISTA DEL PAÍS VALENCIÀ
EL TENDUR
9 d'Octubre,1238
valencià, per què parles castellà?
ACCION CRIMINAL
histoire d'O
EL REY HABLA A SU PUEBLO
MOSTRA DEL LLIBRE
ONTINYENT MAIG - 80
III MOSTRA DEL LLIBRE ONTINYENT
EL MEU TREN
EL TEU TREN
EL NOSTRE TREN
TEATRE ECHEGARAY
Dia 24 d'abril - 22'30 hores
EXM. AJUNTAMENT D'ONTINYENT
EL VIRGO DE VISANTETA
CONSTITUCION.
El futuro de España está en tus manos.
Tu derecho es votar. Vota libremente.
6 de diciembre Referéndum Nacional.
QUE'L VALENCIÀ VE DEL CATALÀ
DIU EL "CULT" D'EMERIT BONO
¿SERÀ PER ALLÒ QUE'S DIU
QUE'L HOME VE DEL MONO?
Nº 07486
150 MILLONES

El menyspreu de la Generalitat, l'autocomplaença de l'alcaldessa

Quan anem camí dels dos anys de legislatura i, en bona lògica, és hora de pensar que l'equip de govern de l'Ajuntament devia d'haver fet ja els deures per aconseguir que les inversions vinguen a Ontinyent, ens trobem que en l'avantprojecte de pressupostos de la Generalitat Valenciana per a 2009 això no és així.

Una mirada als comptes autonòmics ens deixa amb la cara d'estupefacció. El PP ens margina a més no poder. Un altre any més, i van... el govern de Francisco Camps li dona l'esquena a Ontinyent i li deixa en inversions per sota d'un milió d'euros. No volem parlar d'altres poblacions perquè seria un exercici depriment.

I és que entre el que diu l'alcaldessa Insa i la realitat hi ha una distància sideral. Perquè d'aquest prop d'un milió d'euros, el pont de Sant Vicent (tots els treballs previs estan fets) té una assignació pressupostària per a 2009 de 105.000 euros quan el cost del pont, previsiblement, és de poc més de 3 milions d'euros. És a dir, menys que res. La rehabilitació del teatre Echegaray es contempla en la seua totalitat, però és que la Generalitat Valenciana pensa gastar-se en ell únicament 100.000 euros. O siga, hi haurà per fer-li una pintada i poc —o res— més. Un altre tema que crida l'atenció —negativament— és la rotonda de Daniel Gil. Aquesta obra, que té un pressupost de prop de milió i mig d'euros, per a 2009 solament se'n contemplen 104.000 euros. L'hospital, que en el 2008 se li van assignar 100.000 euros i és va dir que l'any vinent tindria sis milions, d'això res de res. Perquè per a 2009 se li doten 300.000 euros. Solament la construcció de la residència per a discapacitats psíquics se li aporten tots els diners: 439.000 euros. Però no hi ha que enganyar-se, perquè en aquest cas és una construcció a tres bandes, Ajuntament, Caixa Ontinyent i Generalitat; és a dir, està obligada sota el risc de quedar en evidència i, alhora, ja volguera el govern de Camps que totes les inversions li isqueren tan econòmiques com aquesta.

El programa electoral del Partit Popular deia moltes coses. I volien fer molt. Tant és així, que hi havia que complir una promesa a la setmana per completar-lo satisfactòriament. Eren moltes les obres de nova planta que volia fer el PP. Enumerar-les seria un altre exercici depriment. Perquè veient que pensa gastar-se en 2009 el govern valencià quan no s'agafen els onze membres del partit i es posen a fer d'obrers, no solament no arribaran a completar el programa, és que ni tant sols començaran. Front a esta realitat, l'alcaldessa Insa solament sap tirar balons fora, mostrar un instint de grandiloqüència preocupant i dir el què faran. Però quan?

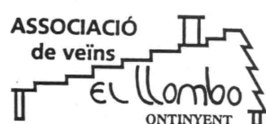
Teníem l'esperança que Lina Insa fora una gestora notable i capaç d'aconseguir coses per Ontinyent. Veient el vist, a cada dia que passa sembla més clar que és una política mediocre i que no dona la talla. Menys mal que el poble mai s'equivoca, perquè possiblement tots els governant locals siguen igual de dolents. Així ens va.

Alçar acta d'un desficasi

L'Associació de Veïns el Llombo ha editat el llibre *Aquell Ontinyent emblemàtic*, del que sobre unes làmines de Joan Barberà Martínez ha escrit els textos Gaspar Conejero Martínez. Cal agrair el patrocini de Bastida Llibres, Inel i Newmop, sense la implicació econòmica dels quals no haguera estat possible publicar l'obra.

El llibre és una mostra —excel·lent— del que podia haver sigut Ontinyent i no ho és. Durant dècades i, pacientment, Joan Barberà ha anat plasmant en dibuixos el que ni els governants, ni el poble, hem volgut veure: que teníem un gran patrimoni històric i artístic i que, com en tantes altres coses, no hem fet res per evitar la seua destrucció.

Podem dir que així ens va. *Aquell Ontinyent emblemàtic* és una mostra dels desficacis que el poble ha anat cometent. Primer en la dictadura i, després, en la democràcia, cap polític ha volgut veure la realitat del poble a nivell urbanístic. D'aquesta manera, s'han assolat un bon grapat de cases davant la indiferència general. Cases que eren de gran valor arquitectònic com es pot contemplar al llibre editat. Però els polítics no solament no han fet res en aquest camp. Tampoc s'han preocupat de les zones verdes i que Ontinyent tinguera les que deu. Així, en la fortíssima expansió urbana del barri de Sant Josep, i en menor mesura el barri de Sant Rafael, no se'n va contemplar cap. Ni s'han fet els carrers més amples, tot i que cada vegada hi havia més i més vehicles. Ni han dotat el poble de les vies transversals per facilitar les comunicacions. Ni, el pitjor de tot, han volgut veure l'especulació pura i dura que venia; que ens venia al damunt. S'han rendit de bones a primeres i el resultat el tenim veient com és Ontinyent a hores d'ara. Com era, els convidem a que vegen el llibre perquè, de veritat, paga la pena.

Edita: Associació de Veïns el Llombo. Carrer d'Echegaray, 4 Ontinyent (La Vall d'Albaida) CIF: G-46979183 Registre Generalitat Valenciana 4746, Secció 1a

Registre Ajuntament d'Ontinyent, núm. 72 Any XIX, Segona Època, núm. 60. Hivern 2008-09 Exemplar Gratuït Dipòsit legal: V-503-1993

Nota: L'opinió de l'Associació de Veïns el Llombo d'Ontinyent es manifesta en l'Editorial i en els seus articles signats des de la Redacció. La resta ho són a títol personal, siguen coincidents o no amb el parer de l'Associació.

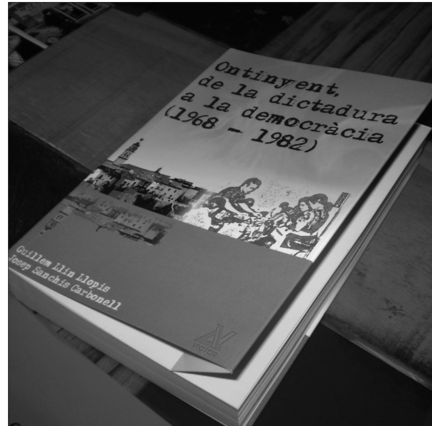

Amb la col·laboració de la **Conselleria d'Educació** de la **Generalitat Valenciana**

DIRECCIÓ GENERAL D'ORDENACIÓ I INNOVACIÓ EDUCATIVA I POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Quaranta anys enrere

Diverses imatges de la presentació del llibre "Ontinyent, de la dictadura a la democràcia (1968-1982)"

Redacció

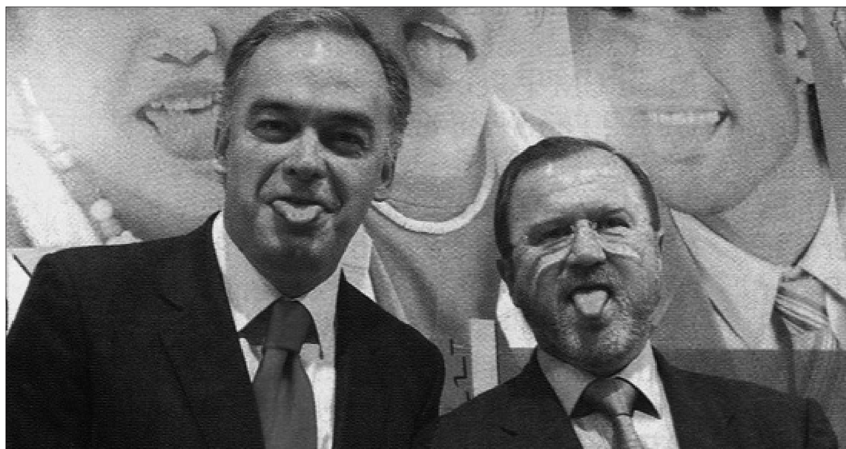
El passat dissabte 25 d'octubre va tindre lloc la presentació d'un llibre per el que l'Associació havia mostrat des del primer dia una clara aposta. I no ens enganyàvem. De fet, el local de l'entitat es va quedar menut per rebre als més de 60 persones que no es van voler perdre la posada en escena d'*Ontinyent, de la dictadura a la democràcia (1968-1982)*, del qual han estat autors Guillem Llin Llopis i Josep Sanchis Carbonell.

Va obrir l'acte Pep Barberà, president de l'Associació, i en el seu curt parlament va agrair els autors pel treball que havien fet i que contribueix a mantenir la memòria tal com és gràcies a l'obra que presentaven. Posteriorment, van intervenir el dos autors que es van centrar en el treball fet i la importància de la fidelitat; així, van recalcar, el que no ha estat possible contrastar s'ha obviat al llibre i s'ha donat una especial importància a les fonts documentals. També, van llegir passatges del primer capítol, 'Ontinyent, 1968', en que es rememora com era aquell Ontinyent de fa quaranta anys i fent referència al xicotets detalls que són els que més fàcilment passen desapercebuts.

Posteriorment, en acabar, va hi haver un vi d'honor, mentre els autors signaven exemplars i contestaven els dubtes que els assistents i ja lectors de l'obra tenien.

Cal dir que *Ontinyent, de la dictadura a la democràcia (1968-1982)*, obra que ha comptat amb la única col·laboració de l'Associació de Veïns el Llombo, és un llibre que el sector conservador de la societat ontinyentina considera polèmic; però que en contrapartida, altre sector de població, evidentment d'esquarres, valora que els autors no devien d'haver-se privat de contar certes coses que han passat, fets per la dreta i extrema dreta local, i que s'han obviat per no estar suficientment documentats, tot i tenir algunes proves d'haver ocorregut.

La Generalitat Valenciana s'oblida d'Ontinyent

Veient els pressupostos de 2009, la Generalitat es riu d'Ontinyent

REDACCIÓ

La Generalitat Valenciana s'ha oblidat d'Ontinyent. Això és el que es pot desprendre del avantprojecte de pressupostos del govern autonòmic per a l'any 2009.

Tant és així, que del total d'inversió que pensa dur a cap, no arriba ni a un milió d'euros la inversió en Ontinyent quan en el pressupost de l'any passat, 2008, es contemplava per al 2009 prop de nou milions d'euros en dues inversions emblemàtiques per Ontinyent.

D'aquesta manera, el nou hospital que devia tindre una consignació pressupostària de 6 milions d'euros, la Generalitat Valenciana ara retalla la quantitat fins a 300.000 euros. I el pont de Sant Vicent que en el pressupost de l'any passat, estava prevista la totalitat del cost (prop de 3 milions d'euros), es queda en uns paupèrrims 100.000 euros. El govern de Francisco Camps, en un menyspreu evident cap Ontinyent, ha consignat dos milions d'euros per acabar la plaça de bous de Xàtiva. Solament aquesta quantitat dobla tot el que rebrà Ontinyent.

Tortosa, un polític com cal

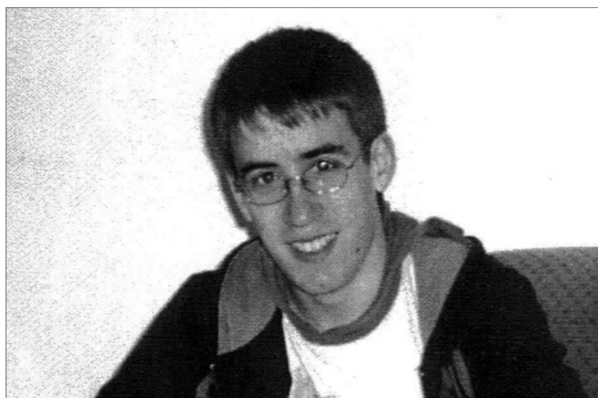
REDACCIÓ

Filiberto Tortosa

En tota l'existència de l'Associació de Veïns el Llombo no ho havíem vist. Però ara sí. Les instàncies que periòdicament presenta l'entitat, d'aquelles deficiències i assumptes que volem es tinguen en consideració per part de l'Ajuntament, quan el responsable final és el tinent d'alcalde Filiberto Tortosa Camós, tenen resposta aviat.

En un exercici de responsabilitat i voler informar, Tortosa ens ha contestat en el termini màxim d'un parell de setmanes a les demandes de l'Associació de Veïns el Llombo. I no solament això, també hem vist com s'actua sobre el que es reclama. Així, temes com la casa que es va ensorrar al carrer del Barranquet, el pas de vianants de l'avinguda del Comte de Torrefiel, els problemes d'il·luminació del carrer de Ferran Alcina, el *barranc* que s'havia fet al carrer d'En Jaume I el Conqueridor, el *socavó* de l'*Avenida*, entre altres deficiències, han estat resolts en un tres i no res. El mateix cal dir de les instàncies presentades en relació a les rates que pul·lulen en Ferran Alzina i la brutícia del parc del Llombo. Resposta aviat i actuació pertinent. Possiblement el que estem dient tinguera que ser el normal, però com no és així, per això ho diguem perquè quede constància.

Adéu, Jesús

JESÚS CASANOVA GISBERT

1990-2008

"Els que els vam conéixer, no t'oblidem"

El passat 17 de novembre, va morir el jove de 18 anys, Jesús Casanova Gisbert, fill dels socis Jesús i Pepa. A més a més, son pare ha estat membre de la junta directiva del Llombo. El soterrar va ser un multitudinari i emotiu acte, al que es van sumar músics de les tres bandes d'Ontinyent, companys de Jesús, que van emocionar a tots els assistents amb la interpretació de marxes processionals. Adéu Jesús, i ànims per a els seus familiars.

ANGLE OBERT

Setze jutges d'un jutjat...

GASPAR CONEJERO MARTÍNEZ

No diran que no han sentit mai aquest joc de paraules, que sempre tracta de posar a prova la capacitat de coneixement en el domini del valencià, de qualsevol nou vingut a aquesta terra. Però la veritat és que no vaig a parlar ni fer cap joc de paraules.

El que vull es mostrar un sentiment, el meu, sobre uns fets ocorregut no fa massa temps a l'Estat espanyol, i la repercussió que a tots els nivell ha tingut. Parle de l'assassinat de la xiqueta Mariluz a mans d'un "presumpte" violador. Crec que és de tots conegut, el revolt que s'ha format al voltant d'aquest cas; primer per les circumstàncies del "presumpte" assassí i, després, per les sancions que li han posat tant al jutge, com a la secretaria; i com no, jutges i secretaris, han "tancat files" al voltant dels respectius col·lectius. Evidentment estan en el seu dret de defensar-se davant la societat, però és que la seua actuació —la de la Justícia— a propiciat la mort d'una xiqueta que mai deuria d'haver-se produït. I alguna cosa s'haurà de fer, perquè casos com el de Mariluz no tornen a produir-se, i dic jo, alguna responsabilitat tindrà "algú".

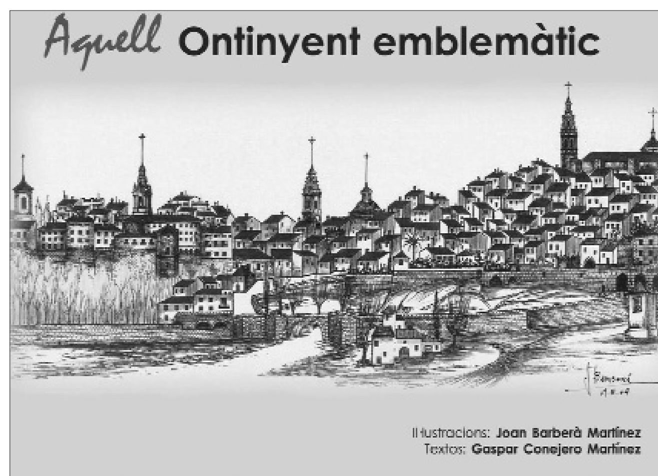
Si d'alguna manera puc entendre les aturades que han dut a cap els secretaris judicials, en resulta més difícil d'entendre el comportament dels jutges, que s'han limitat a fer "reunions" de treball. Desconec si és que la norma per la qual es regeixen, els prohibeix fer vagues, però el resultat ha segut el mateix: ja que s'han suspès un munt de judicis, amb els qual el caos judicial encara és més gran; i com soles han segut "reunions" de treball, segurament no els hauran descomptat del sou ni un euro. Que sort tenen alguns, ja que a altres, quant fan "vaga" els descompten fins la Seguretat Social.

El poder Judicial és un dels pilars de l'Estat, i diuen que té autonomia respecte al poder Executiu i el Legislatiu. Però no dic res nou si apunte que la Justícia no passa pel seu millor moment, i que el mal funcionament no és cosa de fa "dos dies". Malauradament, això ho sabem bé ací a Ontinyent, on tenim un cas sagnant com és l'assassinat de Roberto Conejero, encara pendent de resolució. O a Nules, on sembla que els jutges demanen el trasllat abans que enfrontar-se al "cas Fabra".

Per això resulta difícil d'entendre. Si tots sabien i sabem que la justícia patia carències de tots tipus —però sobre tot econòmiques—, haja segut el cas Mariluz el desencadenant d'unes reivindicacions que ben bé podien haver-se fet fa, per exemple, deu anys. Perquè una societat té que tindre justícia, que també forma part de l'anomenat estat del benestar.

Sincerament desitge que de eixes "reunions de treball" que han dut a terme els jutges —mentre els judicis seguien ajornant-se—, es troben solucions al greu problema que afecta al seu estament.

Es presenta el llibre "Aquell Ontinyent emblemàtic"

REDACCIÓ

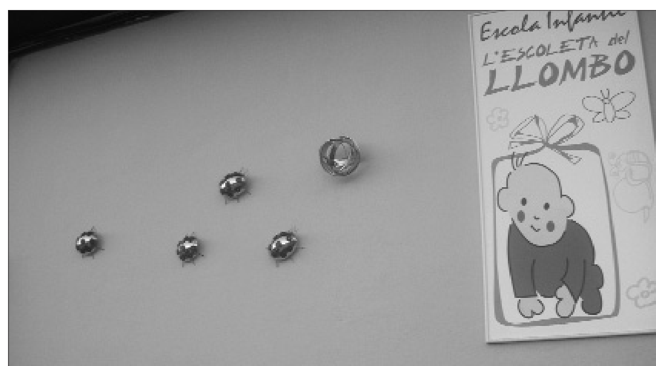
Per al passat 5 de desembre estava prevista la presentació del llibre Aquell Ontinyent emblemàtic. L'obra és de Joan Barberà Martínez en la part gràfica i de Gaspar Conejero Martínez en els textos.

Aquell Ontinyent emblemàtic ha estat possible gràcies a la col·laboració de les empreses Bastida Llibres, Inel i Newmop, que han aportat la major part del cost de realització de l'obra. El llibre, de 80 pàgines i a tot color, és una mostra del que Ontinyent podia haver segut (perquè ho tenia) i ja no és (perquè ho ha destruït) en l'apartat arquitectònic.

L'Associació ha preparat tot perquè aquest acte tinga la brillantor que de costum tenen els llibres que s'han presentat al sí de l'entitat. (En el proper número oferirem la informació de l'acte).

Aquell Ontinyent emblemàtic es regala als socis del Llombo, i si algun que no és soci el vol el pot aconseguir per 12 euros.

Gallinetes cegues i la rosa

Aquestes quatre mariquites, o gallinetes cegues, i la rosa dels ventes, obra de l'artista Miquel Ferrero adornen la façana de l'escola infantil l'Escoleta del Llombo

Lliçó d'història sobre el terreny

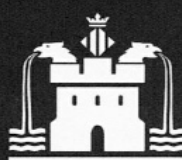

Successivament, el palau de la Vila; el Callarís; pujant la Bola; en el Fossaret, davant la capella de la Puríssima i Vicent Terol i Pep Barberà

Redacció

El passat dia 8 de novembre, membres de l'Associació de Veïns el Llombo, vam tindre el gust de donar un passeig pel barri de la Vila, tenint com a guia a l'arxiver municipal Vicent Terol. No cal dir que va estar una experiència molt enriquidora i com canvia la percepció de les coses, quant una persona entesa, el descobreix racons secrets i història d'un barri, que tal vegada per proximitat, o per familiaritat, desconeixem. Ens va fer sentir-nos importants.

No hi havia cap dubte que Ontinyent havia segut una plaça important. No teníem castell, per què no ens feia falta, ja que tot ell era una fortalesa molt difícil de ser assaltada. Així ens vam assabentar que l'antiga i principal entrada a la ciutat era per la Bola, amb tres punts defensius, l'últim de tots situat en la gran torre del Mirador; que en el Callarís vivien els jueus que havien vingut fugint d'altres llocs. Que era important en agricultura però també en ramaderia. La història del Palau que per sort està rehabilitant-se, els terratrèmols, i fins i tot l'atac de les forces de Felip V, i un llarg etc. que va fer el matí d'allò més interessant.

AJUNTAMENT d'ONTINYENT

Es condiciona el paratge de la font de la Llúcia

REDACCIÓ

L'Ajuntament d'Ontinyent ha procedit a condicionar el paratge de la font de la Llúcia. Aquesta font, que es trobava en un indret inaccessible per l'abundat vegetació, està anant pel camí de les Monges Carmelites i, en bifurcar-se el camí, s'ha d'agafar el de la dreta, que porta a la font del Raboser. A escassos metres després d'agafar el camí, es troba el paratge.

Lamentablement, els actes de gamberrisme han fet aviat acte de presència. Durant les obres, l'empresa adjudicatària ja els va patir i, ara que està conclosa, els xorros de l'aigua han estat trencats pels indesitjables de rigor.

Quan plou, ens ofeguem pels peus

REDACCIÓ

Els veïns i veïnes del carrer de Ferran Alzina comencen a estar cansats. Sempre que plou, el que darrerament passa a sovint, ells tenen un greu problema. L'aigua va per damunt de les voreres, com es pot apreciar a les fotografies. La raó? Diverses. Voreres més baixes del normal, la pendent del carrer i el que d'on ve l'aigua no hi haga clavegueram. Parlem del carrer de Jaume I el Conqueridor, on a pesar d'haver-se construït en els darrers anys un bon nombre de finques, i d'haver-ho denunciat l'Associació repetidament, no s'ha fet una sola claveguera. Ara, que si l'haveren feta, per què serviria? No hi ha desaigüe central en tot, tot el llarg que és el carrer. Açò, quan plou, ho paguen altres, al que es veu.

El local social del barri del Llombo, a punt per estrenar

REDACCIÓ

Possiblement, quan arribe esta revista al seu poder, l'Associació estarà a punt per disposar del nou local ubicat al carrer de Jaume I el Conqueridor, número 7. Aquesta és una bona notícia per a l'Associació de Veïns, però més encara per a el barri, ja que disposarà d'un lloc ben ubicat, espaiós, accessible i ben arreglat, que no serà solament per a l'Associació, ja que es té la intenció que funcione com a un centre social o cívic, on tinguen cabuda tots aquells col·lectius amb inquietuds: majors, joves, homes, dones, cultura…

Un centre cívic on, entre tots, tenim que donar-li vida. Que servisca per a aglutinar i dinamitzar la vida del barri del Llombo.

Salvem el tren, una vegada més

Redacció

Diversos col·lectius, entre els que es troba l'Associació de Veïns el Llombo, venim reivindicant la necessitat de millora de la línia de ferrocarril Xàtiva–Alcoi. Un servei imprescindible per a la nostra ciutat. I va i resulta que quant està parlant-se de la possible transferència de la línia del Govern Central a la Generalitat Valenciana, com un primer pas per a la seua millora, mentre van passant-se la pilota d'uns a altres, i la manca d'inversions fa que la línia "caiga a trossos" sense que es veja una solució, ve el senyor delegat del govern, l'excomunista Ricardo Peralta i —segons la premsa— pronúncia una enigmàtica frase, que poc més o menys ve a dir: "que com en el 2010 ja estarà finalitzada l'autovia central, caldria avaluar el futur d'aquesta línia de ferrocarril". Com que la línia ja està en funcionament –malament però funciona—, cal preguntar-se si avaluar vol dir... suprimir? Vol dir que per a anar a Xàtiva tindrem dos autovies? Realment, què vol dir Peralta?

En l'any 2010 València i Madrid (uns 350 km.), estaran connectades per l'AVE, i la duració del trajecte serà de menys d'hora i mitja. En eixe mateix any, el trajecte Ontinyent–València en tren (uns 90 km.), es farà en prop de dos hores, i una periodicitat de tres o quatre serveis diaris en cada direcció, inclòs transbordo en Xàtiva. Això són "adelantos" i lo de més són bovades!

Per una altra banda, en el mateix any 2010 començaran les obres de l'AVE entre València i Castelló. Com a cas curiós cal dir que en el traçat d'aquesta línia ferroviària, Sí que estan d'acord el Govern Central i la Generalitat Valenciana. No diran que no té "pelendenges" la cosa. Ara bé, perquè no es prolonga la via de Castelló a Tarragona, i així tot l'arc mediterrani estaria connectat, en bona lògica? Per què el govern de Madrid diu no a aquesta evidència? Doncs per no perdre pes Madrid i que per allí tinguen, tingam, que passar tots.

Sense cap lloc de dubtes, podem estar davant la generació més meninfotista de totes, per la seua passivitat. Vegem el despilfarro que el govern autonòmic està duent en el Cap i Casal, com una cosa normal: "tu saps com han deixat València", arriba a dir algú que demana número per al metge i li diuen que per a tres dies després. Mentre la nostra indústria desapareix; mentre les comunicacions ferroviàries... desapareixen; mentre les inversions principals del nou hospital passen a l'any 2011, any d'eleccions, mentre desapareixen del pressupost les del pont de Sant Vicent [veure partides pressupostàries en l'editorial i a la pàgina 5]. Mentre les "forces vives" miren cap a un altre costat, o simplement no miren.

Les campanyes a favor del tren són una constant. Aquesta enganxina és de la dècada dels huitanta

Realment, tenim més paciència que Job. O és que tenim molts diners i ens resulta d'allò més fàcil desplaçar-se fins a Xàtiva per coses tan simples com agafar el tren, visitar l'especialista, traure el carnet de conduir, una consulta en Hisenda o en la Tresoreria, etc. Total 70 km. de res —anar i tornar— i dues hores perdudes, què són? Serà per diners. O és que estem faves?

Mentre la Generalitat dedica els diners a coses tan profitoses, com cobrir places de bous que no s'han omplit mai de gent.

Serà de veres que tenim el que ens mereixem?

No fa massa temps un jubilat Joan Barberà, escrivia un article en el que posava de manifest les peripècies d'una persona major sense carnet de conduir, que tenia que desplaçar-se al Lluís Alcanyís al metge. Tenim tan bon servei de tren, que seguint l'horari dels serveis públics de transport: Ontinyent–Xàtiva en tren, Xàtiva–Lluís Alcanyís autobús–taxi, consulta a les onze, dinar, va sortir d'Ontinyent pel matí quasi de nit, i va tornar per la vesprada de nit del tot.

Ningú veu això?

S'haviem fet moltes il·lusions amb el govern del PP per allò de la sintonia amb València, però com diu el refrany: "mi gozo en un pozo".

Perill al carrer de Sant Ignasi

Redacció

En les darreres setmanes s'ha produït millores en el tram del carrer de Sant Ignasi que fita amb l'avinguda de la Generalitat. Ara bé, en aquest carrer hi ha un tram —l'adjacent amb la vorera de l'antiga fàbrica Cárnicas Sarrió—, molt perillós per als vianants, ja que els vehicles aparcats —davant d'una placa de prohibició—, tapen la vorera. El problema s'agreuja davant la impossibilitat material de poder passar amb un carret de xiquet per la vorera —o el que deuria ser una vorera— i tenir que baixar pel mig del carrer. El tram aquest és especialment perillós, per què alguns vehicles que pugen per l'avinguda de la Generalitat agafen la corba a bastant més velocitat del que seria raonable. Sincerament pensem que en aquest tram NO es deu aparcar.

Assassinat de Roberto Conejero: cinc anys i res de res

Redacció

Quan arriba el trist aniversari, com tots els anys des de en fa cinc, en la revista d'hivern ens solidaritzem amb la família de Roberto Conejero Coll, tresorer de les festes de la Puríssima. No sabem com dir-ho, però com diem per ací "no hi ha dret".

No hi ha dret que després de cinc anys no haja canviat res en el que afecta a la resolució d'aquest "abominable" assassinat. Passen els anys, i els papers segueixen d'ací cap allà. Passen els anys i la injustícia persisteix —la no aplicació de justícia és una injustícia—. Passen els anys, i cada vegada més gent, pensa que res va a aclarir-se, i que ningú pagarà per aquest assassinat.

Què trist i depriment, que la societat ontinyentina no es rebele davant tot el que està passant.

"No s'aclarirà res", diu cada vegada més gent.

Què vergonya, quant estem parlant d'un home altruista, que va dedicar la major part del seu temps lliure o no tant lliure a les institucions del seu poble: musica, Moros i Cristians, Puríssima, etc. I el seu altruisme li va costar la vida.

Des de ací, el nostre reconeixement per a Roberto, i el nostre recolzament a la seua família.

"No s'aclarirà res", i una ombra de dubte i impunitat cau sobre Ontinyent, sobre algunes institucions de la ciutat.

Problemes amb la sanitat al barri

El centre de salut del Barranquet. El funcionament de la sanitat primària va de mal a pitjor i no té expectatives d'arreglar-se

Redacció

Últimament el servei de medicina general a Ontinyent —i més concret en el nostre barri— no passa pel seu millor moment. O millor dit, va malament. La manca de metges, fa que les consultes dels altres facultatius es col·lapsen, i quant açò succeeix, els malalts dels nostre barri i del barri de la Vila són remesos a l'ambulatori de l'avinguda de Albaida per la vesprada, amb el perjudici que això representa per a un bon grapat d'usuaris, alguns d'ells d'avançada edat. Con hem dit al començament, aquest problema no afecta solament al barri del Llombo, ja que setmanes abans, va ser denunciat un cas semblant pels veïns de barri de Sant Rafael. Aquesta situació, més que un fet puntual, ha passat a ser un "vici" de les autoritats autonòmiques, que sembla que davant la manca de recursos econòmics, no busquen substitut als metges quan aquestos se'n van de vacances o simplement cauen malalts. Possiblement siga la manca de metge també, el que fa que quant demanes número per a la consulta, tel donen per a tres o quatre dies, o inclòs per a una setmana després. Des de l'Associació de Veïns el Llombo ens hem dirigit als mitjans de comunicació denunciant aquesta situació, a més de remetre una queixa a l'Ajuntament, per a que se'n assabente del problema i en la mesura de lo possible, busque la solució.

No estaria de més que els usuaris mostraren així mateix el seu rebuig per la manca de facultatius, signant en el llibre de reclamacions dels corresponents ambulatoris, per que quede constància escrita davant l'Administració.

Juan Santa Pau no sap de quin poble és regidor

Redacció

No solament l'associació Adeca és amant de la il·legalitat i un dia sí, i al següent també, fa una defensa aferrissada de la mateixa. El regidor del Partit Popular, Juan Santa Pau, per ignorància o mala fe, tampoc escapa el costum. En la Sala Multiusos, en el parlament del 25é aniversari de l'Assemblea Local de la Creu Roja, celebrada recentment i en que estava com a representant municipal, va dir, per tres vegades, el nom d'una suposada població de la que ell és regidor: *Onteniente*.

Com volem pensar que ho va dir per desconeixement de la realitat (l'altra possibilitat seria bastant més greu i censurable) hem de dir-li a Santa Pau que el 6 de novembre de 1980, el Ple de l'Ajuntament d'Ontinyent va aprovar, per unanimitat, que el nom del poble és Ontinyent. I que posteriorment el Consell del País Valencià va oficialitzar l'acord el 8 de febrer de 1982, entrant en vigor el dia 15 de febrer del mateix any, en ser publicat al *Butlletí Oficial del País Valencià*.

Empar Granell rep el Premi d’Actuació Cívica Lluís Carulla

VILAWEB

La mestra ontinyentina, fundadora de la Coordinadora de la Vall d’Albaida per la Defensa i Ús del valencià, rebé ahir dimecres, 19 de novembre, un dels Premis d’Actuació Cívica que lliura anualment la Fundació Lluís Carulla en un acte celebrat al Saló de Cent de l’Ajuntament de Barcelona. Granell intervingué en nom de tots els guardonats amb el Premi d’Acció Cívica, amb un discurs que reivindicava el treball quotidià, des de baix, al servei del país i de la gent, amb cites de Joan Fuster i Carles Salvador. La resta dels premiats foren Maria Teresa Giménez de Barcelona, Josep Lloret de Torroella de Montgrí, Maria Carme Sureda de Santa Coloma de Queralt, Agustí Agulló d’Elx, i Antoni Martinelli de l’Alguer. Joan Font, director general de Bonpreu, va rebre el Premi d’Honor.

Empar Granell amb el seu marit, Rafael Pastor, i la filla de tots dos, durant l’acte de lliurament dels premis d’Actuació Cívica Lluís Carulla, en el saló de Cent de l’Ajuntament de Barcelona

De Joans i Empars

VICENT PARTAL

Lliurament ahir dels premis de la Fundació Lluís Carulla a la casa de la ciutat de Barcelona. Dos dels guardonats, Joan Font, empresari de Torelló, i Empar Granell, mestra d’Ontinyent, fan dos discursos espectaculars, engrescadors amb el país i la seua gent, dels que trobem a faltar als parlaments. Supose que no els han coordinats, però llegits, dits, l’un darrere l’altre, dibuixen una imatge colossalment atractiva. Des del sud i des del nord, des del nom conegut de la gran empresa Bonpreu, i des de la simple i discreta escola de la Vall d’Albaida, Empar i Joan reconforten i animen, fan somiar. Ens diuen que la llibertat és un hàbit i que cal marcar-nos ambicions més grans i ho diuen representant milers de persones que fan la seua feina i a més, cada dia, fan país. Vaig eixir de la casa gran reconfortat. Malgrat l’absència a l’acte de l’alcalde Hereu, semblava difícil un escenari millor per a un vespre de conjura cívica com aquell. I Empar Granell ho va remarcar al principi del seu discurs, reclamant per a tots aquest Consell de Cent, bressol de la nostra història. Escoltant-la, escoltant el seu discurs, serè però rialler, sòlid i lluminós, ample en la intenció i concret en el discurs, era difícil d’oblidar que aquest país funciona perquè hi ha desenes de milers de Joans i Empars, gent que treballa bé, amb qualitat nòrdica, amb posat luterà fins i tot, amb passió llatina i amb un entusiasme inesgotable. Enmig del coragre que, des de fa mesos, ens fa venir, a molts, la incapacitat general de la classe política de marcar un rumb clar, veure ahir al vespre com aquells set premiats assumien la seua feina de cada dia i el seu deure cívic sense la menor ombra de dubte impressionava. Impressionava i feia pensar. Joan Font, un dels empresaris més brillants del país, no es va estar de dir que l’era de la pedagogia s’ha d’acabar, que no pot ser que a sis-cents quilòmetres de distància decidesquen per nosaltres i que cal fixar objectius molt més ambiciosos que posen fi, d’una vegada, a la situació actual. Assegut al meu lloc, no vaig poder estar-me de pensar que, amb el futur creixent des de baix gràcies a gent que parla així, és difícil d’imaginar com podran els espanyols evitar un canvi de soca-rel en les nostres relacions amb Europa i amb el món. I em vaig posar content.

dijous, 20 de novembre de 2008

Vicent Partal és periodista

Els "Sant Josep", una existència al voltant de l'‘Avenida'

Miquel Pla

En un indret de La Vall, del qual nom no vull recordar-me, habitava un matrimoni: Josep i Carme. Al número dos de la quasi oblidada placeta de Sant Pere, (eixe del ganivet que li traspassa el cap, i màrtir per tant), es trobava la llar d'aquesta prolífica família.

De Josep Beneyto pocs recorden ja la seua procedència genealògica, es perd en les entranyes de la memòria, però li concedirem, amb el benefici del dubte, uns antecedents de família honrada y treballadora, característiques prou difoses, i sense per això llevar-li mèrits. De Carmen Gandia, alguns recorden encara, que descendia dels propietaris de l'Hostal del Sol, situat en l'actual Plaça de la Concepció, on reposaven burros i carreters, *"que tiempos aquellos…!"*

Mentre l'agüelo Pepe s'ocupava de la fusteria que tenia a la mateixa casa de la plaça de Sant Pere, l'agüela Carme criava fills i atenia la casa, com manaven els cànons i bons costums de l'època. D'aqueixa estreta col·laboració van venir al mon i van créixer: Josep, Rafael, Josepmaria i Vicent, tots mascles!, ai mare!!!, i hagueren pogut ser dos més, que van anar al cel (n'estic segur) al poc de nàixer. La única dona, per desgràcia, no va passar dels tretze anys; quin disgust per a sa mare!, la pobra, amb la il·lusió que tenia...! *"requiescat in pace"*, Amen!

Ja els tenia tots crescuts i amb ofici, quan l'agüelo els va deixar orfes de pare a l'any 35, estalviant-se d'aquesta manera, les desgràcies de la Guerra Civil. Sens dubte, ja n'havia tingut prou amb la inestabilitat de la República, abans de la qual, els encarregats de perpetuar el seu beneit cognom, Beneyto, ja havien ocupat territoris del antigament propietari comte de Torrefiel, en l'avinguda homònima, que pertanyia a la partida del Llombo. Es tractava de la fusteria Nadal, adquirida als anys 20 per l'agüelo Pepe, *"ante notario"* per la quantitat de 7.500 pessetes, mes els honoraris del senyor notari, 19 pessetes i 50 cèntims, (molt més honestos que els actuals). L'agüela Carmen en canvi, quasi centenària, va sobreviure amb els seus 98 anys i pico, a la guerra i a moltes coses més.

Carmen Gandia, en 1907, junt dos fills, un d'ells la xiqueta que va morir als 13 anys

A dalt de la fusteria on treballaren pare i quatre germans, tenien també els habitatges on viurien amb les respectives dones una vegada units en sant matrimoni, (fins a les últimes conseqüències, i no com els d'ara). Durant l'incís de la teòricament parlamentaria Segona República, la fusteria va ser confiscada i atípicament reubicada en algun racó de la nau principal de l'Església de Santa Maria. Per aquella època dos dels germans Vicent i Rafael iniciaren estudis (que no finalitzaren per les circumstàncies) al convent dels Pares Franciscans. Vicent, que també exercia de sagristà al convent de les Monges Carmelites, va iniciar estudis al seminari de València. Mentrestant l'agúelo fins que va resistir, Gonzalo i Josemaria, els majors, duien laboriosa i satisfactòriament endavant, la fusteria.

Un bon dia, Maria, la germana del patriarca, en un accés de febre, o degut a l'anèmia, va afirmar haver vist a sant Josep en un deliri espontani. Potser l'hagués vist efectivament, però en la seua imaginació subconscient, la qual cosa donava peu a una possible inducció divina, avalada per la seua fe. La cosa va portar, conseqüències indelebles, perquè des d'aleshores, Josep Beneyto (beneït),

fuster de professió, igual que el sant Josep bíblic, va passar a ser el *Sant Josep* del poble; hi ha que veure, el que son les coses! Però al cap i a la fi no era un mal malnom, i n'estic segur, que ho duia amb orgull, com ho durien també els seus fills; amés era un malnom adient a les seues creences i a la seua habilitat i abnegada dedicació professional.

Passada la Guerra Civil, on els 4 germans *Santjoseps* van fer el que van poder, dins del bàndol equivocat (cosa bastant freqüent i recíproca en aquesta guerra), van reprendre la fusteria, de nou en el lloc original, l'avinguda del Comte de Torrefiel, per aquell període amb una frondosa albereda i sense la intervenció de Asfalts Guerola. Era molt més simpàtica i romàntica l'avinguda, però el temps i el progrés no perdonen, i arribà l'asfalt, per a fer-la més practicable.

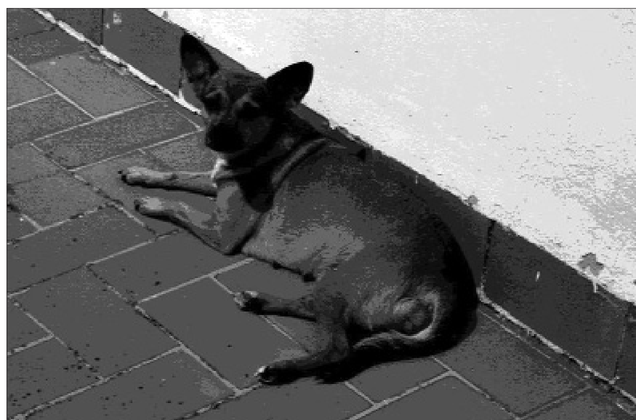
Va arribar fins i tot, l'auge del tèxtil, i com a bons pioners de la modernitat que cridava a la porta, els 4 *Santjoseps*, a finals dels anys quaranta, van anar progressivament canviant ofici, fent junta amb aquest o aquell altre; telerets per ací, perxes per allà, fins que la cosa va quallar, en les perxes i filatures dels *Sant Josep*, que feien cantó en l'actualitat cobert barranc de l'Almaig (nom d'origen àrab possiblement), amb la fi, o l'inici, segons es mire, del carrer del Dos de Maig.

Hui dia, encara podem trobar a l'avinguda del Comte de Torrefiel, testimonis que resisteixen en una finca que els 4 germans (tots ja al cel) van construir als anys 50, per a criar amb més amplitud, i comoditat, si cal, a les noves generacions de nets i besnéts de Sant Josep, que han anant gradualment creixent, multiplicant-se i assentant-se en indrets, cada vegada més variats. Un salut per a tots.

Edifici a l'avinguda del Comte de Torrefiel on estava la fàbrica de mobles de la família dels *Santjosep*

La meua gosseta 'Xispa'

La gosseta *Xispa* va estar en l'inici del que posteriorment seria el llibre *Paisatges de la memòria*, de Gaspar Conejero Martínez, obra que s'ha exhaurit

GASPAR CONEJERO MARTÍNEZ

Tots els que de tant en tant dediquem algun del nostre temps a intentar ordenar lletres en un paper, solem tocar els temes més variats, que bastant sovint permeten endevinar el nostre estat d'ànim, i de tan en tan, contem algun desgavell. Es el preu que solem pagar per la nostra temeritat: contar coses per a que les lligen els demés. Conscient d'açò, o a pesar d'açò, i com crec que hi ha una certa confiança amb els lectors, en permetran l'atreviment de parlar-los d'una gosseta que, en qualsevol cas, no pot comparar-se mai a la pèrdua d'un ser humà. Això que quede clar.

Tot aquell que en conega, possiblement m'haurà vist més d'una vegada, acompanyat per una gosseta "ratereta" marroneta. *Xispa* va ser sense voler, coprotagonista del primer paisatge de la meua memòria que vaig escriure i va ser publicat per a la gent del barri, quan passejant pel Llombo i, gràcies a ella, vaig redescobrir la font del Raboser.

Xispa era una gossa joveneta sense "pedigrí", com tants altres animals, que anava perduda per les hortes del Llombo allà per l'any 1991, morta de fam i plena de puces, i per casualitat va arribar a ma casa. Va ser un animal fidel i obedient, que va saber fer-se el seu lloc a l'habitatge, i es va fer de voler. Però tot arriba al seu fi, i aquest més de novembre, molt velleta, va morir; i encara que era previsible, i que era un animal, ens ha dolgut.

Prou sovint, quant una persona té un comportament dolent o immoral, es sol dir d'ella, que es comporta com un animal. Quina barbaritat!

Segurament qui diu això, mai ha tingut un animal.

Adéu *Xispa*.

25 anys del col·legi del Llombo

GASPAR CONEJERO MARTÍNEZ

En el passat número de la revista *el Llombo*, venia un article d'uns pares de uns xiquets de tres anys, que demandaven que es donara solució al problema de matriculació que afecta Ontinyent i en particular al nostre barri. Sense voler, en va vindre a la memòria una situació similar que va viure el col·legi Lluís Vives —actualment seu Universitària—, a principi de la dècada dels huitanta del segle passat.

En aquells anys el col·legi Lluís Vives era conegut popularment com *el Grupo*, amb unes connotacions no massa favorables dins del context educatiu d'Ontinyent. Un col·legi antic, al que no se li havia pegat ni una "fangà" en molts anys. A títol d'exemple cal dir que *el Grupo*, seguint una antiga tradició, encara era utilitzat com a lloc on es quedaven a pernoctar algunes bandes de música que venien a tocar en les festes de Moros i Cristians —l'únic col·legi de la ciutat—, amb tot el que de negatiu tenia eixa circumstància, ja que les festes acaben a final d'agost i les classes començaven a primers de setembre. Aquesta circumstància feia que a l'hora de començar el curs el col·legi estava fet una porqueria —inclòs amb taules cremades de fer les paelles dels músics—, i que el moment de començar les classes era molt problemàtic.

Una vegada formada l'Associació de Pares d'Alumnes, una de les primeres reivindicacions que se li fa a l'alcalde per part dels pares, en maig de 1981, és que aquesta situació finalitzara, aconseguint per fi una promesa de l'alcalde, que eixe any seria l'últim en que els músics pernoctarien en el col·legi. A títol d'anècdota recorde que a l'any vinent, en arribar l'estiu, uns festers van arribar a dir que *"per collons els músic aniran al* Grupo, *ja que no tenim lloc per què puguen dormir"*. L'alcalde es va remetre a la promesa que ens havia fet, i va deixar la decisió d'admetre els músics en mans dels pares. Reunida l'APA en ple més de juliol de 1982, per unanimitat, van acordar que els músics no anaren al *Grupo*; decisió que se li va donar per escrit al president de la Societat de Festers. Evidentment els músics no van anar. Eixe va ser un primer pas.

Fa vint-i-cinc anys que es va construir l'edifici Llombo del Col·legi Lluís Vives

Hi havia un interés de tots els estaments del col·legi per canviar les connotacions negatives, i que *el Grupo* —alguns dien "dels piojeros"—, deixara de ser el col·legi on no volia anar ningú, apostant per una educació dinàmica i de qualitat.

No hi ha dubte que la "bona fama" no s'adquireix de hui a demà, i que cal treballar-se-la molt. I així es va fer.

Però hi havia més coses que no ajudaven a que el col·legi poguera "despegar", i una d'elles era la l'adscripció de l'alumnat. Al Lluís Vives anaven xiquets del Poble Nou, la Vila, la Cantereria i el Barranquet; i clar sempre estàvem en manca d'aules, classes desdoblades i no sé quantes coses més.

En abril de 1981, vista la manca de lloc, li se demana a l'alcalde un col·legi nou. L'Ajuntament ofereix les aules de Sant Carles (actual EPA), per poder albergar a tots els xiquets del centre.

A partir d'ací, es reivindica insistentment la necessitat de construcció de noves aules per al col·legi Lluís Vives. Necessitat que és reconeguda per l'Administració que aprova huit unitats. Ara només calia que l'Ajuntament cedira els terrenys. L'alcalde —en un intent de donar-li una solució fàcil— planteja als pares la possibilitat de construir les huit unitats assignades al Lluís Vives en terrenys del barri de Sant Josep, ja que allí disposa de terrenys (el Consistori havia adquirit anys enrere l'alqueria Montés). Evidentment li se diu que no, que les aules cal fer-les al Llombo.

El 25 de febrer de 1982 es realitzen les primeres eleccions de pares a Consells Escolars. Per a ser vàlides cal que voten un percentatge de més del 15%, percentatge que el Lluís Vives supera amb creixences.

En febrer d'aquest mateix any es fa una multitudinària assemblea de pares, on s'hi informa de la proposta de l'alcalde de construir les huit unitats en terrenys de Sant Josep. L'assemblea ratifica la petició de la junta que les aules s'han de construir al Llombo.

A partir d'ací s'entra en un temps de incertesa, d'entrevistes i reunions, ja que l'Ajuntament diu que ha adquirit els terrenys, però passen els mesos i no es veu res de res.

En octubre de 1982 arriba una informació que diu que finalitza el termini de presentació dels terrenys i aquests encara no han segut cedits a la conselleria. Aquest mateix dia es prenen una sèrie de mesures de pressió davant l'Ajuntament per solucionar definitivament el tema dels terrenys. En un temps record hi ha convocatòria als pares, una comissió s'entrevista amb l'alcalde,

L'excel·lent edifici del Lluís Vives, de temps de la Segona República, hui Escola de Magisteri. A la dreta, amb motiu del 50 aniversari del Col·legi, es van fer una sèrie de campionats. Veiem, entre altres, el regidor d'Educació, Rafael Beneyto (tercer per la dreta) i els malaguanyats, María Asunción Gil, directora del centre, i l'exfutbolista de l'Ontinyent CF Miguel Diestro, alçant el trofeu. L'equip de Diestro, de l'Olleria, es va proclamar campió en futbet

mentre els xiquets majors del col·legi junt als pares, es manifesten davant l'Ajuntament. També es convoca una assemblea eixe mateix dia per informar la resta de pares. Finalment, sembla que els terrenys s'havien cedit, però han sorgit una sèrie d'inconvenients: no hi ha vials i a més a més, passava una línia d'electricitat. Cal puntualitzar que els xiquets més majors ja assistien a classe en les dependències de Sant Carles per no cabre tots en l'edifici de l'*Avenida*.

El 23 d'abril de 1983 en una assemblea de pares a la que assisteix l'alcalde, aquest informa que l'Ajuntament ja ha aprovat en els pressupostos la partida econòmica per dotar de vials el terreny i traslladar la línia elèctrica.

Encara que sembla que tot va per bon camí, ha finalitzat el curs, i del col·legi no se sap res.

Aquesta situació du com a conseqüència que el dia 28 de setembre una comissió integrada per l'alcalde, el regidor d'Educació, la directora del col·legi, el president de l'APA i una representació del col·legi Rafael Juan Vidal —que també tenia problemes—, es traslladen a València a parlar amb el delegat d'Educació, qui els diu que en aquell departament no existia cap problema i que, no obstant, podien anar a contractació a veure què passava. En arribar a aquest departament resulta que tota la documentació que tenien del col·legi estava desfasada, el que va provocar les protestes per part dels nostres representants; a la qual cosa l'aparellador es va comprometre a visitar els terrenys la setmana vinent i que, si estaven en condicions, el col·legi podia eixir a subhasta aquest mateix mes.

En data 10 de desembre de 1983 es feia l'anunci oficial de l'eixida a subhasta de les huit unitats del col·legi Lluís Vives–Llombo, per un import de 32.335.822 pessetes, i un termini d'execució de les obres de deu mesos. Aquesta bona notícia va ser comunicada als pares en assemblea extraordinària celebrada el dia 17 de desembre.

Es va posar així fi a uns mesos intensos en la que tots a una, mestres, APA, pares i xiquets, van saber mobilitzar-se per aconseguir allò que en justícia els nostres fills necessitaven.

Però van haver més coses al llarg d'aquest trienni. Unes bones, i altres no tant. Començant per les males, el dia 1 de novembre de 1982 es van produir unes fortes pluges en Ontinyent que van fer molt de mal, el que va ocasionar que el govern central declarara a la nostra ciutat "zona catastròfica". El Lluís Vives també va ser afectat per les pluges. Aquesta circumstància va ser aprofitada per incloure el col·legi entre els edificis a rehabilitar. Sembla ser que si be el col·legi havia sofert danys, aquests no eren greus, però hi havia un tècnic de la conselleria d'Educació, que estava admirat tan per la línia de l'edifici, com pel seu estat de conservació, i va aprofitar la declaració de "zona catastròfica", per poder fer-li una bona restauració. Va ser concedida una subvenció de 32.000.000 milions de pessetes per al col·legi Lluís Vives. Açò que era una bona notícia, per quan permetia rehabilitar un dels millors edificis escolars construïts al llarg de la República, portava com a contrapartida que les obres tenien que començar abans de concloure l'any.

Van ser uns mesos complicats, ja que va tindre que passar tot l'alumnat a les dependències de Sant Carles, en jornada intensiva, en torns de matí i de vesprada, i con ni així cabien tots els alumnes, els xiquets de preescolar van ser ubicats en les dependències de Comissions Obreres en la plaça de la Coronació.

He dit abans que van ser tres o quatre cursos complicats. Manca d'aules, alumnat en dos edificis, reivindicació i construcció d'un nou col·legi, problemes amb el transport escolar, i un llarg etc. No cal dir que una vegada adjudicat el col·legi, el seguiment de les obres era fet amb molt de interès pel conjunt de la comunitat educativa.

El col·legi del Llombo es va posar en funcionament en la primera quinzena de novembre de 1984. Finalitzava una llarga etapa de reivindicacions, que afortunadament podem dir que va finalitzar bé, encara que, com en totes les obres noves, va sorgir algun que altre problema, tant de construcció, com el fet de tenir l'alumnat en dos edificis diferents; però això podem dir que entra dins de la normalitat.

Arribat a aquest punt, tinc que fer menció a la directora d'aquells anys Asunción Gil, *Asun*, que ens va deixar a l'any de jubilar-se, en 2007, i que d'alguna forma va anar al capdavant de mestres, alumnes i pares en tota aquesta moguda.

Van passar més coses all llarg d'aquests anys i que algun dia podíem recordar com, per exemple, la creació de les Associacions de Pares, la integració dels pares en els consells de direcció dels col·legis, la implantació del Gabinet Psicopedagògic municipal, el cinquentenari del col·legi i, com no, l'aposta per la línia en valencià. I res d'això va ser fàcil.

Vergonyes constitucionals

HÈCTOR LÓPEZ BOFILL

La Constitució espanyola és una de les més immobilistes del món

Constitución Española

Don Juan Carlos I. Rey de España.

A todos los que la presente vieren y entendieren.

Sabed: que las Cortes han aprobado y el Pueblo español ratificado la siguiente Constitución.

Ara que s'acosta el trentè aniversari de l'aprovació de la Constitució Espanyola de l978 i ens tornaran a refregar les bondats del sistema constitucional espanyol i la modèlica Transició, de la qual la norma suprema fou la màxima fita, volia aprofitar l'avinentesa per remarcar un dels punts mes foscos que embolcallen el text constitucional. No pretenia dirigir en aquest article una crítica a aspectes de fons sobre la regulació constitucional en què es palesen els ecos del franquisme i d'un procés de transformació que no va acabar de fer net, com ara la regulació sobre el paper de l'exercit de l'article 8 o la pomposa declaració de l'article 2 per la qual "la Constitució es fonamenta en la indissoluble unitat de la Nació espanyola, pàtria comuna i indivisible de tots els espanyols", sinó que em volia limitar a subratllar una nota mes modesta, purament formal i, a la vegada, profundament il·lustrativa dels temors que assetgen l'ordre constitucional espanyol i els agents politics que vetllen infatigablement per la preservació de la unitat de l'Estat, a saber: la inoperància de la reforma constitucional.

Allò que és vergonyós per al sistema constitucional espanyol i diu molt poc de la seva capacitat per ajustar-se als debats democràtics de cada moment és que, en trenta anys de vigència del text de 1978, aquest nomes s'hagi reformat un sol cop (l'any 1992) i per introduir dues tristes paraules ("i passiu", article 18.2 en relació al dret del sufragi dels estrangers a les eleccions municipals), com si en tota aquesta colla d'anys no haguessin aparegut qüestions que meresquessin conèixer la voluntat majoritària actual, aspectes que no es van poder o no es van voler discutir l'any 1978. Sense entrar en el tema nacional, nomes cal dir que la Constitució espanyola es l'única del continent en la qual la paraula "Europa" no apareix en cap moment. En un altre sentit, podem comparar el caràcter petri de la reforma constitucional espanyola amb el dinamisme d'altres sistemes constitucionals: més de seixanta reformes de la Llei Fonamental de Bonn en gairebé seixanta anys (una per any), i canvis freqüents en la Constitució italiana o en la Constitució francesa durant la dècada dels noranta i la present (l'última reforma de la Constitució francesa, aprovada l'estiu d'enguany).

L'estratègia espanyola consisteix a sacralitzar (i congelar) aquell moment en que es va estar d'acord majoritàriament en un estat de coses per evitar que es destapi l'absència de consens sobre temes que ara no estarien en absolut tancats. Sense oblidar que aquell acord majoritari de l'any 1978 estava tutelat per l'espasa de Dàmocles de l'exèrcit (ja en vam tenir la prova l'any 1981) i el record encara fresc de la guerra i de la dictadura. Altrament dit, o hi havia acord o, en l'imaginari de la gent, es percebia que hi podia haver garrotada. Si la por a la garrotada era l'essència del consens de la Transició, el blindatge en la reforma constitucional es la mostra d'aquella herència perversa. Per això esdevé cínic que el Tribunal Constitucional li respongui a lbarretxe que sempre li queda la possibilitat de sol·licitar la reforma constitucional si vol realitzar la seva consulta (de la qual, segons el TC, semblava derivarse el reconeixement d'atributs de sobirania del poble basc; per cert: encara es hora de saber per què es reconeixen atributs de sobirania al poble basc i se'ls nega al poble espanyol pel fet de preguntar). És cínic perquè no hi haurà mai reforma sense el consens dels partits polítics amb representació parlamentaria majoritaris espanyols (el PSOE i el PP) i aquests, com es va veure la legislatura passada, ni tan sols estan disposats a obrir el meló per temes tan secundaris com impedir la discriminació per raó de sexe en l'ordre de successió de la Corona. (...)

El resultat de les obsessions i tabús és que al final s'esvaneixen amb el mateix misteri amb què es van imposar. Quan un text constitucional es tan rígid el resultat es que es trenca just per la direcció contrària a la qual es volia cenyir. Aquesta es la història constitucional espanyola: un Estat que (tret de dues excepcions menors, una la de 1992) en dos-cents anys ha estat incapaç de canviar la seva norma fonamental pels mitjans constitucionalment establerts. Si la Constitució de la primera restauració borbònica (la de 1876) es va liquidar amb uns comicis i la proclamació d'una República, potser podem començar a pensar que la Constitució de la segona restauració borbònica (la del 1978) patirà un destí similar. Una ruptura que només podrà ser democràtica i que, en qualsevol cas, evidenciarà, tot parafrasejant Jefferson, que el món, a cada moment, nomes és responsabilitat de les generacions vives.

Avui, 17 de novembre de 2008

El fill del meu amic

Amb la crisi, al fill del meu amic no li ixen els comptes

VICENT GISBERT

Feia molt de temps que no veia el meu amic. L'ultima vegada que ens van veure *nadàvem en l'abundància* i ara ens *ofeguem en la crisi*. En aquells moments, ens deixàrem entabanar per prestigiosos economistes i ens creguérem que sempre seriem rics, doncs tots gaudíem d'aqueix instrument meravellós inventat pel capitalisme, com és la targeta de crèdit. Però, com tota la vida no aprenem, l'aigua torna al solc i, com diu la Bíblia, després d'uns anys d'abundància venen uns tants d'escasseses.

El meu amic em contava que està ajudant el sen fill a pagar la hipoteca de la vivenda. M'ho diu amb certa pesadesa ja que ell, a la seua edat, i després d'anys d'esforç hi havia aconseguit una acceptable situació financera que li permetia estalviar per la propera jubilació així com permetre's algun que altre viatge a ciutats que de jove havia admirat com París, Londres o Berlí. Situació financera la seua que ara es veia, per ajudar el fil, regira[da], havent de tornar a *lligar-se el cinturó*, com en altres temps que pensava que ja no tornarien.

Em contà que el seu fill un dia li va dir que anava a augmentar l'import de la hipoteca de la seua vivenda doncs volia comprar-se un cotxe nou. El meu amic, que d'economia no sabia més que el que la vida li havia ensenyat —per això és diu que sap més el dimoni per vell que per dimoni— va intentar fer reflexionar el fill en el sentit de que feia una operació econòmica perillosa, doncs anava avalar, amb l'únic patrimoni que tenia, un bé peremptori com era el cotxe. És a dir, que en el cas de no poder pagar la hipoteca, l'entitat financera on primer *tiraria mà* seria de la vivenda. Intentà convèncer-lo, en definitiva, que feia una operació econòmica que podria resultar ruïnosa en cas que les coses anaren malament.

El fill, no és que no comprenguera el raonament, és que no li interessava i, des de la suficiència d'aquells que no veuen necessari (bé per la seua joventut que creu que tot ho pot o bé perquè viuen sobreprotegits, com és el cas d'aquest fill) rebutjà els raonaments del pare amb arguments molt *convincents*. Li digué que no vivia en aquest món, que aquesta operació l'estava fent molta gent, que ja era hora de tindre un cotxe nou i que, a més, era el propi director de l'entitat financera qui li havia aconsellat l'operació.

El meu amic, dolgut, li recordà, sense mirament, que el lloc de treball que tenia era, sinó precari del tot, d'una gran precarietat, doncs depenia d'un sector que, tard o prompte, deixaria de créixer als nivells que ho estava fent i, sobre tot, que hauria de ser conscient de que pertanyia, per no tindre cap estudi, al grup de més risc per ser acomiadat en cas de crisi.

Evidentment, pel resultat, és a dir, per les quotes que el meu amic ha esdevingut en pagar, no tingué sort amb el fill. Aquest es comprà el cotxe, però, també, l'empresa en la que treballava al mínim rumor de crisi va començar a acomiadar treballadors, començant, com era previsible, per aquells que el meu amic havia definit de més risc, sent el fill, sinó dels primers, sí dels segons.

Aplegat en aquest punt, el meu amic no comprenia moltes coses. Primer, és clar, al seu fill. No acabava d'entendre que li passava pel cap, però el que menys entenia en com, amb la seua nòmina i amb el seu lloc de treball, l'entitat financera li havia, primer, concedit la hipoteca i, després, una ampliació. Segon, alguna responsabilitat haurien de tenir les entitats financeres, reflexionava en veu alta, doncs el que no es pot fer és mostrar el caramel a la gent i després, quan més estan gaudint, llevar-los-el. Si una entitat financera no sap calcular bé (al menys, amb prudència i responsabilitat) el risc de les seues operacions en *bones mans està el pandero*.

Però, el que més preocupava el meu amic era la reacció del fill. Sobre tot, pel que implicava de fracàs personal. Sempre havia intentat conculcar-li determinats principis anem a dir d'*esquerres* però, li caigué el món damunt, al sentir com el fill culpava els emigrants de tot el que li passava. Deia que aquestos no sols, en el seu moment, havien fet abaixar els sous, sinó que ara estaven ocupant llocs de treball que pertanyien als espanyols. Com si el treball no tinguera més *amo* que el qui l'ofereix!

Amb un sabor agredolç ens acabarem les cerveses. Aleshores recordarem com al feixista Le Pen a França el votaren molts com el seu fill i, per això, encara ens entrava més coratge pensant en l'actuació, si més no, irresponsable, de tots els qui havien estat alimentant una situació força insostenible a llarg termini.

Vicent Gisbert és economista.
Levante, 25 d'octubre de 2008

AGENCIA EN ONTINYENT

Avda. Conde Torrefiel, 1-A · bajo, dcha. **46870 ONTINYENT**
Tels. 96 238 03 15 - 96 238 09 14 y 96 238 51 33

TALLER DEL AUTOMOVIL

José Iranzo, 42 · Tel. 96 291 03 56 · ONTINYENT

Toldos

EMILIO GARCÍA DOMENECH

Toldos terraza e industrial · Tapicería hogar y automóvil
CARPAS DE ALQUILER · LONAS CUBRE PISCINAS

C/ Exea, 4 - Tel. 96 238 05 81 - 46870 ONTINYENT

Peluquero - Pedro Parra

Módel

Señoras - Caballeros

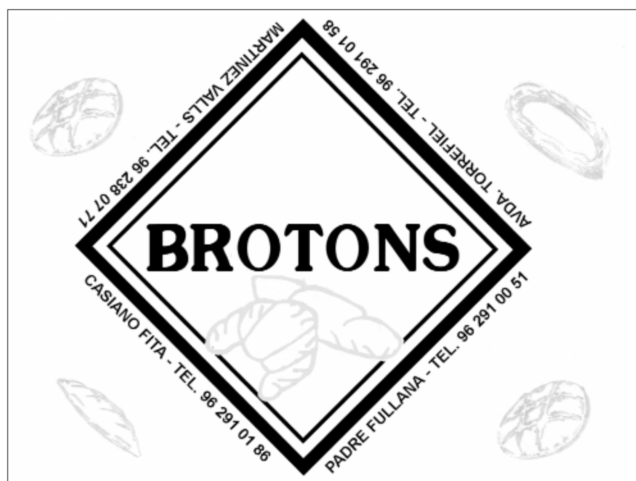
C/ Padre Fernando Alcina,15 bajo - Tel. 96 238 61 24 - ONTINYENT

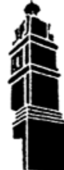
ELS OFEREIX ELS SEUS SERVEIS EN:

Ferreteria · Jardineria · Bricolage · Manyeria
Ebanisteria · Càmping Gas

Plaça Coronació, 1 i 2 - Tel. 96 291 42 79 - 46870 Ontinyent

Ontinyent

Xarcuteria
El Bon Pernil

Plaza Coronación, 13
46870 ONTINYENT

Alimentació

FUSET

San Antonio, 3

Tel. 96 238 02 76

Ontinyent

FERRI MOLLA, S. L.
CORREDURIA DE SEGUROS

C/ Músico Casanova, 5 - Tel. 96 238 20 98 - Fax 96 238 07 16 -ONTINYENT

Mármoles, granitos para cocinas y lápidas

Avda. Torrefiel, 40 - bajo · Tel. 96 238 18 32 · 46870 ONTINYENT

FRUTAS CUCART, S.L.

Avda. Torrefiel, 25 · Daniel Gil, 42 · C/ Furs, 30
Tels. 96 238 14 55 - 96 291 17 66
ONTINYENT

AUTOESCUELA CETA

En ONTINYENT:
C/ Torrefiel, nº 6 · C/ Daniel Gil, nº 42 · C/ Artal de Foces, nº 13

Setanta anys del Cementeri Municipal d'Ontinyent

El Cementeri Municipal d'Ontinyent complirà 70 anys d'ací un mes. Va ser l'1 de febrer de 1939 quan es va decidir que els soterraments es feren ací, i que es clausurara el vell cementeri. De fet, el governador civil ja havia autoritzat, mitjançant escrit remés el 23 de novembre de 1938, que a partir de l'1 de gener de 1939 entrara en servei. El mes que es va retardar es deu a la necessitat de la Corporació local de redactar i aprovar les ordenances fiscals que feren possible la prestació dels serveis de soterrament i del trasllat de cadàvers. Darrere quedaven huit anys de buscar un emplaçament, de no posar-se d'acord amb el propietari i fer-lo. Tot això amb la Guerra Civil pel mig. Amb aquest cementeri, la ciutat d'Ontinyent tenia la seua necròpolis pública, ja que el que fins aleshores hi havia era un cementeri parroquial des de la primera meitat del segle XIX, propietat de l'Església catòlica, xicotet i mal condicionat, en els terrenys on hui es troba la parròquia de Sant Rafael.

GUILLEM LLIN

En proclamar-se la Segona República en 1931, una de les primeres lleis que es va fer fou sobre la reubicació dels cementeris. Així, el 4 de desembre de 1931, el Ministeri de Justícia trau un decret en què diu, entre altres coses: *"los municipios que no tuvieran cementerios de su propiedad, vendrán obligados a construirlos en el plazo que determine la ley"*. Llei que apareix publicada el 30 de gener de 1932 i assenyala que el termini d'execució ha de ser d'un any.

L'Ajuntament d'Ontinyent, ocupat aleshores per Paco Montés, com a alcalde, i Roberto Albert, Bautista Tortosa, Vicente Galbis, Tomàs Valls, Salvador Gil, Pedro Dasí, Miguel Nadal, Manuel Serna, José Sempere, Francisco Gisbert, Vicente Montés i Joaquín Micó, com a regidors, ja havia abordat feia temps l'assumpte i li havia encarregat a l'arquitecte municipal, Camilo Grau Soler, que redactara un projecte. Però és en publicar-se el decret que el Consistori es posa a treballar intensament. Així, en el Ple d'11 de maig de 1932 es diu que *"debe tenerse en cuenta que el cementerio civil hoy no existe, más bien parece un estercolero, no debiendo existir diferencias entre los restos humanos de los que profesan la religión católica y los de aquellos que hayan preferido otras ideas o sentimientos"*.

Aleshores, el cementeri civil és un recinte que es troba junt al religiós, però separat, on es tiren les escombraries i el fem. Allí, en fosses comunes, és on se soterren els que no volen fer-ho pel ritual catòlic.

Després de veure el terme municipal i estudiar la situació, van al Ple tres llocs i, una vegada s'han exposat al públic, i no haver-se produït cap reclamació, acorden que el cementeri es faça en el barranc de la Bessona, darrere de la lloma de Santa Anna, el 29 de juny de 1932.

Malgrat la unanimitat amb què es pren la decisió, en la sessió del 23 de novembre de 1932 el tema torna al Ple. Li han trobat molts inconvenients al lloc escollit. Ara, tenen dos nous emplaçaments possibles. Un, en l'assagador de Caputxins, en terrenys propietat de Milagros Montés Calabuig i, l'altre, a la part superior de la finca de Santa Bàrbara, de Vicente Rodríguez de la Encina y Tormo, baró de Santa Bàrbara, qui s'oposa per raons de tipus particular i general. De tipus particular, perquè els bancals tindran menys valor; i d'ordre general: dificultat per anar-hi, perquè hauran de travessar la via del tren, o que *"la extensión urbana de Ontinyent es hacía dicho punto"* i *"el punto que se dice está aguas arriba de la población, dando con ello lugar a que en épocas de lluvia vayan a los núcleos urbanos posiblemente contaminados"*.

El Ple desestima l'emplaçament de l'assagador de Caputxins per *"tener la vertiente hacía un manantial llamado 'La Ploraera'* [és la Ploradora] *de que se nutren una porción de casas de la zona, existiendo a sus alrededores un núcleo de población diseminada"*. A més a més, rebutja per unanimitat les al·legacions del baró de Santa Bàrbara i acorda fer-lo als terrenys d'aquesta finca.

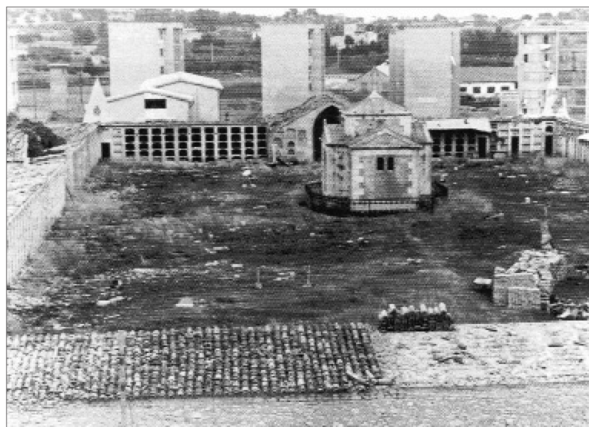
El 7 de desembre de 1932, l'Ajuntament desestima els recursos interposats per *"D. Vicente Rodríguez de la Encina Tormo en nombre propio y D. Vicente Galbis Ferrero en representación de la Compañía de los Caminos de Hierro del Norte de España"* i el 18 d'octubre de 1933 acorda *"Aprobar el proyecto del nuevo Cementerio, redactado por el Arquitecto municipal, compuesto de Memoria, planos, presupuesto y pliegos de condiciones"*. Mentrestant, els recurrents eleven al Tribunal Contenciós Administratiu una apel·lació de reposició que guanyen, bàsicament, perquè els cementeris han d'estar a una distància superior als dos quilòmetres en el cas de poblacions de més de 5.000 habitants segons la nova llei i, en el cas d'Ontinyent, on vol fer-lo l'Ajuntament queda, segons l'arquitecte municipal, en línia recta a 1.836 metres de la primera casa del poble i, segons el secretari de la Corporació, a 1.958,80 metres. La resolució ix el dia 24 de desembre de 1935. Mentrestant han passat una sèrie de coses que faran que el Cementeri Municipal es construïsca en els terrenys de la finca de Santa Bàrbara.

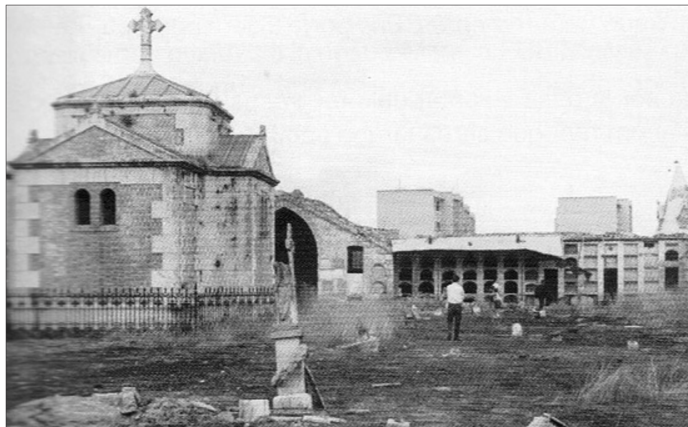
El 30 de maig de 1934 l'Ajuntament acorda expropiar els terrenys seguint el que informa l'alcalde Paco Montés. Poden expropiar els terrenys ja mateix, encara que s'hagen presentat recursos, perquè els acords plenaris de l'Ajuntament són executius de conformitat amb la legislació aplicable al cas. I s'acorda, tanmateix, informar a Rodríguez de la Encina que *"en el plazo de ocho días, contados desde la notificación de este acuerdo, formule una sencilla exposición indicando el precio de la finca correspondiente"*. Vint dies després, el 20 de juny, el Consistori aprova per unanimitat *"desestimar el precio de 11.200 pesetas pedido por el propietario de los terrenos en que ha de emplazarse el Cementerio en proyecto* (...) *por considerarlo inaceptable y excesivo en relación con la valoración pericial de 4.985 pesetas que figura en el presupuesto técnico aprobado y con valor real de los terrenos"*. Atés el desencontre, el governador civil, qui té competències, fixa un preu el 21 de novembre de 1934, de 8.376,73 pessetes, pels terrenys on s'ha de construir el cementeri. Els regidors pensen en recórrer i s'ho plantegen seriosament, ja que el preu el consideren excessiu. Però tenen dos entrebancs que els fa desistir. Un és la falta de temps i, l'altre, el camí tan enrevessat per presentar un recurs i la seua resolució final.

L'Ajuntament ha acceptat. Però no així el baró de Santa Bàrbara. Per aquest motiu, en el Ple de 5 de desembre de 1934, el requereixen perquè es presente el dia 13 de desembre de 1934, a les 11 hores, a l'Ajuntament, perquè *"de no hacerlo, pasado dicho día se procederá a la ocupación de los terrenos, previa consignación del precio determinado en la resolución del Excmo. Sr. Gobernador"*. Eixe dia, Vicente Rodríguez de la Encina y Tormo, baró de Santa Bàrbara, no s'hi presenta.

Açò fa que, depositats els diners, el 6 de febrer de 1935, l'alcalde accidental Roberto Albert Gil, un regidor,

L'antic cementeri al barri de Sant Rafael

El 15 de desembre de 1939, dotze ontinyentins republicans van ser afusellats sobre la tàpia del cementeri recent estrenat

l'arquitecte municipal i dos testimonis prenguen possessió en nom del poble dels terrenys sobre els quals s'ha de construir el Cementeri Municipal. De l'altra part, no hi acudeix ningú. Poc més de dos mesos després, el 17 d'abril, en Ple s'aproven les obres de construcció, però aviat, Rafael Mullor Pastor, que era el contractista que havia de fer les obres, mor sobtadament. En el Ple del dia 22 de maig de 1935, l'Ajuntament acorda cedir al seus pares, Rafael Mullor Ferrándiz i Josefa Pastor Ribera, que es facen càrrec de les obres, l'execució de les quals s'aproven amb caràcter d'urgència en el Ple de 31 de juliol de 1935.

El 2 de gener de 1936, l'Ajuntament rep l'acta de recepció i així es fa saber al Ple municipal, i el dia 3 de juliol del mateix any, s'alça acta de la recepció definitiva de les obres de la primera subhasta del cementeri. El projecte d'execució ha previst una capacitat total per fer 8.852 soterraments, desglossats en *"fosa común, 4.776; zanjas distinguidas, 2.248; nichos, 1.068; enterramientos en hipogeos, 400 y panteones adosados, 360"*.

El 23 de novembre de 1936 [ha començat ja la Guerra Civil] l'Administració, o siga, l'Ajuntament, farà la carretera d'accés al Cementeri Municipal: *"por encontrarse en el caso de reconocida urgencia, no dá lugar a los trámites de la subasta o concurso"*, segons signen un ofici l'alcalde de la Comissió Gestora, Roberto Terol, i el secretari municipal, Ángel Pérez Soler.

En 1939 entra en servei el Cementeri Municipal d'Ontinyent. El primer any té una activitat frenètica. Als soterraments habituals per les defuncions que es produeixen a la població, cal afegir l'obertura de les fosses comunes. Franco enceta la Causa General per saber qui, com, on, quan i per què han mort assassinats els del seu bàndol. S'obrin una sèrie de fosses comunes a diferents indrets i una vegada identificats els cadàvers, els ontinyentins són soterrats al cementeri. L'Ajuntament regala els nínxols. A més a més, a finals d'any, el 15 de desembre són executats dotze republicans ontinyentins a les parets del cementeri, que havien estat condemnats a mort en els consells de guerra que es van fer a Ontinyent els dies 25 i 26 d'agost, divendres i dissabte de festes de Moros i Cristians.

Malgrat l'època convulsa en què es va fer el Cementeri Municipal, deu anys després, en la sessió extraordinària de la Comissió Gestora Municipal de 4 de febrer de 1949, sessió en què s'acomiadava com alcalde Luis Mompó Delgado de Molina, en fer balanç de la gestió feta i referir-se al cementeri diu: *"obras de consolidación y ampliación del cementerio municipal, dada la mala calidad de los materiales con que fué construido en tiempo de la República y cuyas obras de consolidación y ampliación se aproxima a las 250.000 pesetas"*. En el seu intent per dimonitzar el que havien fet els republicans, Mompó considera que són obres de *"consolidación"* el condicionament, variar el projecte i fer més nínxols.

A finals de la dècada dels anys quaranta del segle passat ha mort Vicente Rodríguez de la Encina Tormo. Però els seus hereus, en representació dels quals figura Joaquín Rodríguez de la Encina y Garrigues de la Garriga, segueixen demanant els terrenys del cementari. L'assumpte de la il·legalitat on s'ha construït segueix obert i no en diu res, però prompte es plantejarà novament. Així, en la sessió ordinària del Ple de l'Ajuntament de 29 de febrer de 1949, sent alcalde ja Jaime Miquel Lluch, aquest informa que ha parlat amb *"el Sr. Barón de Santa Bárbara sobre el asunto del Cementerio nuevo, cuyo asunto se encuentra pendiente de la ejecución de una sentencia favorable a los antiguos propietarios de los terrenos que ocupa aquel y que, cuando se ejecute, pondrá al Ayuntamiento en grave dificultad"*. En la reunió s'acorda nomenar una comissió per buscar un altre lloc on construir el cementeri *"dejando los terrenos que éste ocupa a disposición de sus legítimos propietarios"*. Tot això amb la màxima celeritat possible *"a fin de resolver cuanto antes la situación anómala que con este motivo se ha creado"*. Acorden notificar aquest acord al baró de Santa Bàrbara. Però hui en dia el cementeri segueix al mateix lloc.

Posteriorment, als anys seixanta del segle passat es va fer l'institut d'ensenyament mitjà. En comprar els terrenys per construir-lo, davall mateix de l'estació del ferrocarril, com que pertanyien també al baró de Santa Bàrbara, aquest va voler negociar que li tornaren la parcel·la del cementeri, però havien passat més de tres dècades des que l'Ajuntament va expropiar els terrenys, i així va quedar l'assumpte.

L'entrada a l'infern, la cova de l'Avern

PACO GARRIDO AMO

Com tot poble que s'estime la seua historia, aquesta està farcida de relats, llegendes, contes... I Ontinyent no podia ser menys.

La ment popular necessita tenir eixa base imaginativa i fantàstica, en la qual queden reflectides coses i detalls, els quals no tenen explicació, donant cabuda al món fabulós i màgic.

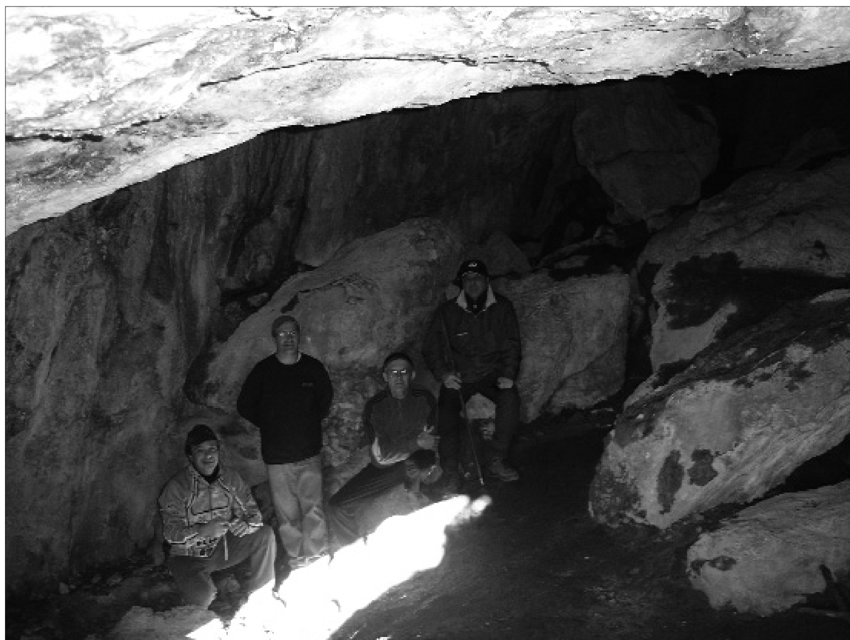
Però açò forma part de la cultura dels nostres pobles i, per tan, no tenim que deixar-ho en l'oblit.

Des de la meua infantesa, i com qualsevol xiquet, sempre m'atret tot allò incomprensible i prohibit, la curiositat i el misteri sempre a estat present quan parlaven d'un indret de la nostra serra: la cova de l'Avern, una de les més magnifiques del nostre terme, carregada de llegendes i multitud de rumors. Tot i que està tan pròxima a nosaltres, per a una majoria és desconeguda encara que és impossible que no haja sentit parlar d'ella.

D'aquesta cova és conta que dins de la seua foscor, pots escoltar udols, laments, plors i crits, encara que s'ha realitzats estudis per saber l'origen d'aquests fenòmens i no s'ha pogut traure res en clar.

Segons Matilde Pepin autora del llibre *Valencia Màgica*, diu i verifica com a fenòmens anormals en la cova l'aturada dels rellotges, deixar de funcionar les llanternes, les fotografies es velen, les brúixoles es tornen boges, un excessiu contrast en la temperatura del interior al exterior, es veuen llums...

L'antropòleg Atienza pensa que és possible que alguns llocs com aquest són com corredors còsmics que el transporten a una realitat superior, encara que no sap com.

La cova de l'Avern, un món diferent

També es diu que té connexions amb altres coves de la costa.

En el llibre anual que publiquen els llumeners de Sant Esteve, de l'any 2002, apareix un article amb el qual s'explica una experiència viscuda en la cova per un grup d'amics que es va endinsar dins d'ella, quan de sobte dos xiques del grup van eixir espantades i esglaiades, quan van veure en el sostre de la cova un parell d'ulls rojos que els observaven... Podrien ser els de Lucifer?

En la nostra literatura local podem també trobar un xicotet conte amb el títol *Nelet*, d'Antonio Llora Tortosa, el qual està carregat de molta tendresa i de fons la nostra cova l'Avern i el seu entorn.

Es diu que la construcció de l'ermita va ser aconsellada per el Sant Ofici al patriarca de les Índies, Juan de Ribera per a conjurar tronades i esperits malèfics.

Possiblement n'hi ha un grapat de relats i histories, i seria interessant que es poguera fer una recollida de tot el material, donant base a un estudi de tot el que representa aquesta desconeguda gruta, en la qual es barreja la fantasia i la realitat.

No estaria demés, que a banda de tot aquesta fantasia posarem els peus en terra, i escoltarem a un grup reduït de gent experta, que s'endinsat en les seues entranyes, fins una espècie de sala, on des d'ací era impossible continuar per l'estretor, però ells en cap moment han percebut fenòmens anormals, segons m'ha comentat Hèctor Verdú, fundador del Centre Excursionista Fontinient

Doncs bé, a partir d'ací, cadascú pot donar llibertat a la seua imaginació, i si, realment, o no, l'entrada a l'infern es troba a la cova de l'Avern.

MICO FERRANDIZ, S.L.
CONSTRUCCIONES

Pol. Ind. l'Altet
carrer casa d'Osca, 9
Apdo. correos, 477
Telf. 96 236 11 20
46870 ONTINYENT

Perquè vam naixer fa 125 anys.
Perquè 125 anys
més que una edat es un bagatge.
Perquè hem crescut
amb la nostra gent.
Perquè hem reinvertit
en obra social
en el nostres pobles...
som la Caixa de les comarques.

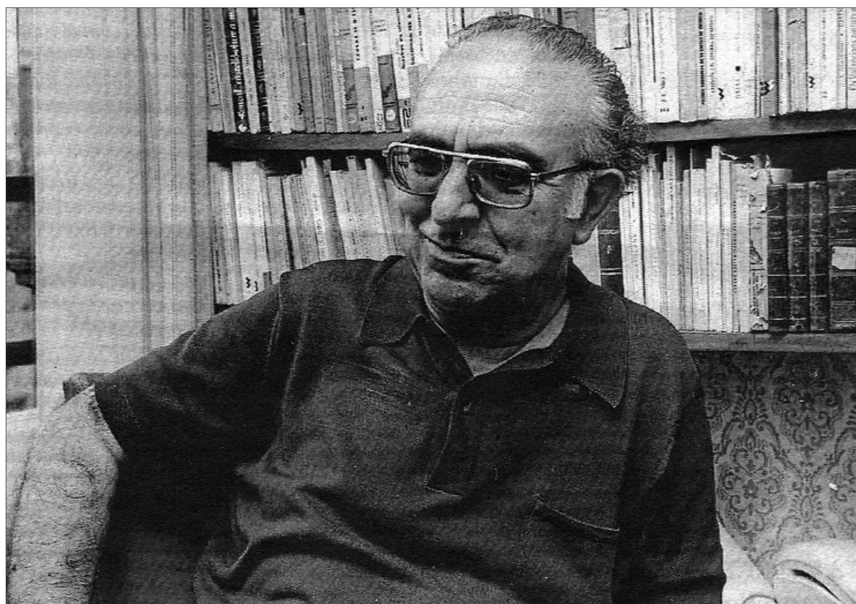
La primera de les comarques.

75 anys de "La llengua dels valencians"

JOSEP DANIEL CLIMENT

Manuel Sanchis Guarner

Ara fa setanta-cinc anys apareixia a la ciutat de València un llibre que dins de la nostra història lingüística ha resultat decisiu i imprescindible per la difusió d'alguns conceptes relacionats amb la llengua que parlem els valencians. *La llengua dels valencians* va ser publicat per Manuel Sanchis Guarner el 1933, dina de la sèrie Quaderns d'Orientació Valencianista de la Col·lecció L'Estel, dirigida per Adolf Pizcueta. En aquesta col·lecció van aparéixer diverses obres relacionades amb la llengua i cultura dels valencians, com *Concepte doctrinal del valencianisme* de Joaquim Reig, el *Vocabulari ortogràfic valencià*, de Caries Salvador o *El País Valencià*, de Felip Mateu i Llopis. En una línia semblant, Pizcueta encomanà a Sanchis Guarner la redacció d'un llibre que tractara sobre aspectes bàsics però essencials sobre la llengua dels valenciana des del punt de vista més objectiu possible.

Manuel Sanchis Guarner va complir l'encàrrec tan bé com va poder, i en el llibre va intentar mantenir una posició ecléctica, sense prendre una postura clara i definida sobre diversos aspectes de la llengua com eren el seu nom, l'origen o les relacions amb les altres varietats de la llengua catalana. En aquest sentit, el títol de l'obra és bastant simptomàtic dels esforços de Sanchis Guarner per tal de mantenir-se en aquesta posició i, al llarg de tot el llibre, sempre utilitzarà l'expressió valencià o llengua valenciana per referir-se a la variant parlada a les nostres terres. Segurament, darrere d'aquest plantejament trobem l'esperit de consens que havia permès arribar a l'acord ortogràfic de Castelló uns mesos abans, i la necessitat existent de difondre aquesta doctrina ortogràfica. Així ho creu Antoni Ferrando quan diu que *"hom acabava d'aconseguir l'acord ortogràfic de Castelló (1932), en què s'eludia el tema de la identitat idiomàtica del valencià, i potser Sanchis Guarner, un dels signants, creié mes oportú de no suscitar polèmiques que poguessin ferir les susceptibilitats localistes d'alguns dels consignataris tom ara L. Fullana i E. Martínez"*.

Ara bé, encara que Sanchis Guarner intentava mantenir una posició suposadament neutral o objectiva en el moment de parlar de l'extensió i límits de la "nostra llengua", hi realitzava una descripció detallada dels principals dialectes de la llengua catalana, i seguia els autors romanistes a nivell europeu que acceptaven sense cap problema aquesta unitat lingüística.

El llibre va ser molt ben rebut pels sectors valencianistes ja que, fins aquell moment, no es disposava de cap obra de consulta que recollira un mínim d'informació sobre el valencià i que plantegés alguns dels problemes més candents sobre el tema. Així, *El Camí* (98, 20 de gener de 1934) va publicar un article signat per E C. —inicials de Peres Cardona, pseudònim d'Adolf Pizcueta— on constatava la necessitat existent en la societat valenciana d'un llibre com el que acabava d'aparéixer, del qual destacava l'objectivitat emprada en la seua redacció: *"Un nou quadern de L'Estel que deuen llegir tots els valencians i per suposat tots els valencianistes és un llibre que sempre tindrà actualitat i que els valencians de totes les contrades i de totes les idees deuen conéixer (...) Un llibre així feia falta"*.

Teodor Llorente i Falcó, director de *Las Provincias*, sota el pseudònim de Jordi de Fenollar també s'ocupà del llibre des del seu diari en uns termes bastant encomiàstics, i afirmava que estem davant d'*"un trabajo muy concienzudamente hecho, en el que sin divagaciones inútiles ni alardes pedantescos se abordan todos los problemas que afectan a nuestra lengua vernácula"*. Un altre autor que també va ressenyar el llibre va ser E. Martínez Ferrando que col·laborava a *La Veu de Catalunya* enviant una crònica setmanal des de València, i es referia al l'opuscle de Sanchis Guarner afirmant que *"constitueix una excel·lent! tasca d'informació sobre el tema, que resum totes les teories i arguments històrics i filològics, en els quals recolza l'ús de l'idioma propi"*. Qui també ressenyarà el llibre serà Carles Salvador en un article a *El Camí* (102, 17 de febrer de 1934), i dirà que es tractava d'*"un llibre d'imprescindible lectura i meditació"*.

Tanmateix, Carles Salvador, no es limitarà a escriure unes paraules elogioses sobre aquest llibre, també li retraurà a l'autor que no manifeste una opinió clara sobre els problemes plantejats, com el nom de la llengua o els seus orígens i, a més, també li discutirà que no considere pròpiament valencianes algunes formes verbals, quan encara

s'usaven en algunes comarques castellonenques, o que considere un fenomen valencià la pèrdua de la "d" intervocàlica quan al Maestrat era totalment desconeguda aquesta característica.

El mestre i pedagog Enric Soler i Godes, també des d'*El Camí* (116, 2 de juny de 1934), es referirà a l'aparició de *La llengua dels valencians* i al seu autor, Sanchis Guarner, i remarcarà la seua preparació científica com un element imprescindible per tal d'abordar la problemàtica de l'idioma a València: *"Sanchis Guarner és un dels universitaris valencians de més sòlid prestigi* —afirma—. La llengua dels valencians *és, doncs, fruit d'un treball, un mestratge i un coneixement a fons de la matèria"*.

Finalment, un altre autor que s'ocupà del llibre de Sanchis Guarner fou Francesc de B. Moll, qui publicà una ressenya al *Butlletí del Diccionari de la Llegua Catalana* (vol. XVI, setembre–octubre de 1934) que s'editava a Mallorca. En aquells moments Moll i Sanchis Guarner ja s'havien conegut a Madrid i, a més d'iniciar les tasques preparatòries de l'*Atlas lingüístico de la Península Ibérica*, començaren una relació d'amistat i de treball que s'allargaria tota la seua vida. Moll va realitzar un resum per capítols del llibre, al qual es referia de forma elogiosa. Únicament li retraurà l'excessiva moderació amb què expressa les seues opinions i, sobretot, que no condemne alguns judicis més que discutibles sobre l'origen de la llengua: *"Vetací un excel·lent llibret de divulgació"*, dirà Moll.

Fuster i "La llengua dels valencians"

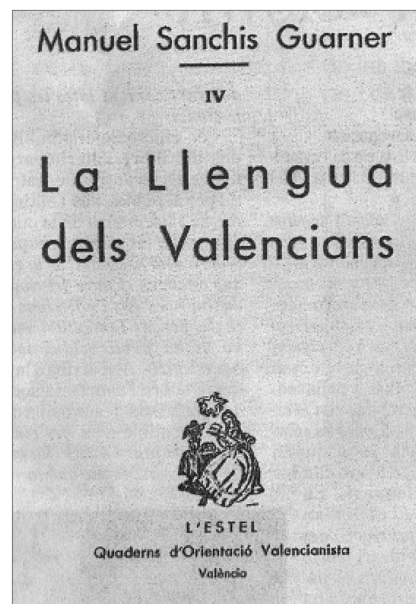
Quasi trenta anys després, el 1960, el llibre va ser reeditat per Joan Fuster i per l'impressor Francesc Soriano. El 13 de setembre de 1958, Fuster s'adreçà a Sanchis Guarner i li demanà de reeditar aquest opuscle: *"I un fascicle inevitable en la col·lecció hauria de tractar sobre llengua —li deia. M'agradaria, a més, que fosses tu qui l'escrivís. I* —encara més— *que el títol fos La llengua dels valencians o una cosa tan tàcticament encertada com aquesta. El contingut hauria d'ésser una cosa clara i definida, quant al punt de vista científic i patriòtic, i metòdica i eficaç, quant a les informacions filològiques"*. Sanchis Guarner atesos els canvis socials produïts en aquests anys, l'evolució del pensament dels valencians sobre la llengua pròpia i, sobretot, l'avanç en l'estudi de la llengua des d'un punt de vista científic que s'havia produït des d'aleshores, va considerar oportú fer una nova redacció de l'opuscle. Segurament el canvi més significatiu fou el d'abandonar el to d'objectivitat que mantenia en la primera edició.

En definitiva, cal ja donar una nova orientació al llibre d'acord amb "època que s'estava vivint, calia que aquest opuscle tornara a ser *"escrit per als valencians de 1960"*. Els objectius però, continuaven sent bàsicament els mateixos: dissortadament, el temps transcorregut des d'aleshores havia influït de manera ben negativa per a l'estudi del valencià i la seua consideració social. Per això, *"hui com ahir, el propòsit no és altre que despertar-los l'amor* (als valencians) *per la llengua autòctona aclarint-losen les idees"*. Aquesta intenció sembla que va ser ben entesa per la societat valenciana del moment ja que el llibre va assolir un gran èxit, i l'edició es va esgotar en sis mesos.

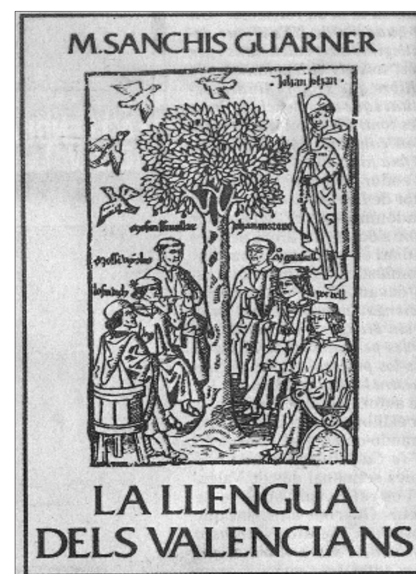
La tercera edició de *La llengua dels valencians* va aparéixer el 1967 de la mà de l'editorial Garbí, impulsada per Valerià Miralles, Alfons Cucó i Tomàs Llorens, que també va elegir aquest llibre per encetar la seua aventura editorial. En l'edició de 1967, Sanchis Guarner va ampliar el resum d'història de la llengua des de la Reconquesta fins el segle XX amb nous apartats que van convertir aquesta edició en la, pràcticament, definitiva, encara que el 1972 se'n va realitzar una quarta amb una altre editor, Eliseu Climent, que ha continuat publicant el llibre fins l'actualitat.

En l'actualitat, 75 anys després de la primera edició de *La llengua dels valencians*, amb milers de llibres venuts, havent-se convertit en el llibre que més ha fet per donar una informació clara sobre la llengua i la personalitat del valencians al llarg de la seua història, i havent estat una de les obres que ha contribuït de manera més decisiva a la recuperació d'una consciència nacional entre els valencians, Sanchis Guarner es sentiria ben orgullós del llarg camí recorregut per aquest candorós opuscle que únicament pretenia ensenyar als valencians unes nocions del que era i del que havia estat la seua llengua.

El present treball va ser publicat pel diari *Levante*, dins el suplement cultural *posdata*, el divendres 21 de novembre de 2008

"La llengua dels valencians" en edició de l'Estel (1933), Garbí (1967) i Tres i Quatre (1972 i a hores d'ara)

ONTINYENT, MEITAT DELS ANYS CINQUANTA

En temps de Franco també hi ha desordres públics

BORJA VIDAL

Ontinyent, meitat dels anys cinquanta. És alcalde de la localitat Jaime Miquel Lluch, des que substituïra Luis Mompó Delgado de Molina en 1948. Va ser un canvi doblement convuls i traumàtic. D'una part, el franquisme, amb la repressió, la cartilla de racionament, la fam, l'estraperlo i tantes i tantes circumstàncies desagradables més. D'altra banda, l'alcaldia de Mompó es caracteritza per ser presidencialista i *estranya*. Tan estranya que part dels franquistes i falangistes de l'època volen fer-lo fora, cosa que finalment aconseguiran per un estret marge de vots en les eleccions que es van celebrar en 1948.

Miquel és un home de classe mitjana, de pau i culte. No debades ha estudiat i s'ha llicenciat en tres carreres. Un home humanista, en definitiva, que en la segona part de la seua vida li toca viure un règim totalitari.

A més de Jaime Miquel, s'asseuen al Consistori Gonzalo Enguix, Francisco Tortosa, Rafael Cantó Femenia, Miguel Jordà, Francisco Gisbert Nadal i Rafael Pla. Aquests regidors conclouen el seu mandat en el Ple de 6 de febrer de 1955. També conformen l'Ajuntament Francisco Martínez Abellán, Anselmo Serna Simó —que substituiria Miquel com a alcalde en 1958—, Manuel Francisco Belda Juan i José Salvador Francés. A aquests regidors els queden encara tres anys per complir el període d'elecció que és de sis anys.

Per substituir els primers entren, pel terç de Representació Familiar, Hernán Cortés Falcó, Manuel Penadés Gironés i Amadeo Gil Tortosa; pel terç Sindical, Otón Fité Millars, José Mataix Mora i el que amb el temps seria alcalde d'Ontinyent, Vicente Gironés Mora; i pel terç d'Entitats, Patricio Simó Aynat i Rafael Albert Cambra.

La plaça de Sant Domingo, aleshores de José Antonio, on va passar el fet

Un *biscuter* de l'època

En la meitat de la dècada, Ontinyent arriba a 16.594 habitants de dret i a 16.541 habitants de fet. L'equip de futbol del poble canvia de nom: ja no es dirà Club de Fútbol Onteniente Peña Ideal; a partir d'ara serà Onteniente Club Fútbol.

Es produeix la renovació de les Juntas de Primera Enseñanza. A l'escola Lluís Vives, que aleshores es denomina Grupo Escolar Luis Vives, hi ha dos directors: Rafael Latonda per als homes i xiquets i Pura Guillem per a les dones i xiquetes.

Els policies locals són nou guàrdies i un caporal. L'Ajuntament comença les gestions per ampliar la plantilla dels guàrdies municipals en quatre efectius. Preventivament, en el Ple extraordinari de 25 de maig de 1955 s'assignen les retribucions que han de cobrar aquests. El sergent (no n'hi ha) 9.750 pessetes anuals; el caporal, 8.125 pessetes i els guàrdies, 6.500 pessetes.

En aquesta època, l'Ajuntament posa nom a una sèrie de carrers. Com que fa poc que s'ha traslladat la creu dels caiguts en guerra del bàndol mal dit nacional, de la plaça de la Concepció a la plaça de l'Església, en el Ple de 8 de febrer de 1955 l'alcalde Jaime Miquel proposa que *"la generalmente conocida por Plaza de la Iglesia, en el barrio de Santa María, donde recientemente se ha colocado la Cruz de los Caídos, que en realidad carece de nombre y a que en el nomenclátor del Municipio lleva el nombre de Calle de la Iglesia, que entiende debe ser rotulada con el nombre de Plaza de los Caídos"*. La proposta s'aprova per unanimitat de tots els regidors assistents, els quals aproven també l'avinguda *"del Excmo. Sr. D. Francisco Cerdá Reig"* i l'avinguda de la Diputació. Al llarg de 1955 i de 1956 són retolats els carrers de José Simó Marín, Manuel Simó Marín, Salvador Tormo i el Trinquete de Gomis. Així mateix, el carrer de José Iranzo passa a denominar-se San José i, posteriorment, aquest nom el rebrà un carrer de la barriada de Sant Josep. A Sant Rafael es posa nom a les vies que, fins ara, es coneixien per una lletra (A, B, C...): Ayelo de Malferit, Bocairente, Fuente la Higuera, Fontanares, Agullent, avenida de Almansa, avenida de Jacinto Benavente, Pelayo Pérez Conca [amb el temps, se li posaria el segon cognom correctament escrit, Correa], Casiano Fita, Artal de Foces, García Ortiz, Lope Vaello o Juan Belda Pastor.

També s'acorda assolar el safareig de la plaça de la Coronació (en 1954 va tindre

lloc ací la coronació de la Puríssima Concepció) i, paral·lelament, reparar el llavador de l'Almaig.

L'Ajuntament assigna els 48 habitatges protegits que ha fet l'Estat espanyol *"en la carretera de Fuente la Higuera"*: les casetes baixetes de Jacinto Benavente.

En aquests anys, el Consistori té un pressupost d'uns tres milions de pessetes. Això, però, no és obstacle perquè l'Ajuntament faça una donació de 2.000 pessetes per al monument que van a construir-li a José Antonio Primo de Rivera a la ciutat d'Alacant. El Ple aprova la donació, amb la intervenció d'un regidor que lamenta no puga ser més. [És com si en el darrer pressupost de 2008, l'Ajuntament haguera donat una xifra superior als 37 milions de pessetes!!!].

S'urbanitza el carrer Major. Es parla sobre l'estat de la nova parròquia de Sant Josep: *"está en precarias condiciones, pues no dispone de templo ni nada"*. Per això, en el Ple de 31 de gener de 1956, es proposa de fer una nova parròquia.

S'acorda posar dos semàfors al carrer Major, que aleshores és de doble direcció i el centre neuràlgic del poble: un senyal lluminós al Círculo Industrial, i l'altre, a l'església de Sant Carles. Així, un en roig, i l'altre en verd, alternativament, evitaran els embossos de trànsit.

Quinze mesos després, Diego Salas Pombo, qui havia estat governador civil de València, es retira a la vida privada. L'Ajuntament decideix per unanimitat atorgar-li la medalla d'Or de la ciutat tot i que pel seu caràcter *"modesto y austero"* potser no li agrade. A més a més, l'alcalde Jaime Miquel el proposa perquè faça el proper pregó de les festes de Moros i Cristians.

El 14 de desembre de 1955, Franco i els franquistes reben una notícia molt bona. S'acaba l'estat d'aïllament internacional que patia el país des del final de la Guerra Civil. L'ambaixador a Washington, José María de Areilza, ha sabut fer els deures. L'Assemblea General de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) accepta Espanya com a estat membre amb 55 vots a favor, 0 en contra i 2 abstencions (Bèlgica i Mèxic). Però dins de les fronteres, poques coses han canviat. Hi ha dos espanyes, la que ha guanyat la guerra i la que ha perdut.

Ontinyent 1955. Hem vist que la població té un total de 10 policies municipals. Entre aquests hi ha Juan Albero Tomàs i Eduardo Alonso Teruel. Els dos guàrdies remeten un escrit al *"concejal encargado de Gobernación"* de l'Ajuntament d'Ontinyent. Aleshores, el Consistori funcionava per àrees, però que en lloc d'un sol responsable n'hi havia diversos. Els departaments eren els següents: Comissió Informativa d'Hisenda i Personal, Governació, Foment, Agricultura i Abasts, Sanitat i Beneficència, Cultura i Esports, i Festes. A més a més hi havia quatre comissions especials: *"ensanche calles Primo de Rivera, Mayans y Nuevo Mercado, Instituto Laboral, nuevas viviendas y aguas potables e incendios"*. Cada una d'aquestes comissions tenia un mínim de quatre regidors i un màxim de sis. De la de Governació els responsables eren Anselmo Serna Simó, Francisco Martínez Abellán, Vicente Gironés Mora i José Salvador Francés.

Jaime Miquel Lluch, alcalde en aquell temps. Publicitat dels cotxes *Biscuter*

El succés en què es veuen involucrats Juan Albero Tomàs i Eduardo Alonso Teruel ocorre el dia 14 d'abril de 1956. Transcrivim l'escrit íntegrament:

"A las 21'35 horas del dia 14 de los corrientes estaban de servicio de vigilancia los Guas. Municipales Juan Albero Tomàs y Eduardo Alonso Teruel cuando vieron que un cohce [coche] *pequeño* [era un *biscuter*, segons recorda, mig segle després, Eduardo Alonso] *se hallaba debajo de la acera junto a la puerta de entrada y salida del teatro Echegaray. El Gua. Eduardo Alonso se acercó a dicho vehículo para avisar a los ocupantes del mismo llamados D. RAFAEL GANDIA LLACH y D. JOSÉ VICEDO GIL* [qui treballava a la indústria Llombotex] *que no volvieran a incurrir en dicha falta contestando D. RAFAEL GANDIA 'que una volta habia enviat a fer la mà a un Guardia'.*

En este momento se acercó al Gua. Juan Albero, el cual al oír esta frase le contestó que eso para los Guardias jóvenes, tomando esta frase como una broma, aunque pesada, de dicho Sr. Gandia y se separaron, mas al poner en marcha el motor observó el Gua. Eduardo Alonso que el coche tenía una rueda pinchada o vacía y fue a decírselo y en este momento bajó D. JOSÉ VICEDO GIL con domicilio en Iglesia 30 y dirigiéndose a la pareja con los brazos en alto y gritando: 'Yo pregunto qué hace la Autoridad y mas los Guardias? Cogióle el Gua. Juan Albero suavemente por el brazo, rogándole al mismo tiempo que no gritara, pero sin que cesara su actitud amenazante le dijo: 'a mi no me toques que va a parar la gorra a mitad de la plaza, diciendo, además, que debía sacar la verga para despejar al personal que se había aglomerado alrededor como por curiosidad al ver este escándalo.

Antonio Revert Gisbert con domicilio en la calle de D. Francisco Cerdá li dijo al Sr. Vicedo Gil que no había derecho a tratar a los Guas. como lo hacía y el Sr. Vicedo Gil se tiró encontra de él, cogiéndole su amigo Gandia y llevándoselo al coche.

Lo cual tenemos el honor de participar a V.S. para su superior conocimiento para los usos que crea pertinentes del caso.

Onteniente 15 de Abril de 1.956.

Los guardias (hi ha les dues signatures)".

La candidata popular era socialista

El *Partido Popular* guanya les eleccions però la suma posterior dels vots de les formacions d'esquerres i nacionalista li dona la alcaldia, per segona vegada, a Vicente Requena. Lina Insa, qui originàriament anava en el número 4 de la llista socialista, i que encapçala la del PP, trau 9 regidors

L'agrupació socialista d'Ontinyent elegeix com a candidat a Manuel Reguart, però des de les instàncies superiors del partit s'imposa a Vicente Requena, en una decisió molt discutible. Després, fetes les eleccions, Requena serà alcalde, però "dimitirà" aviat, no anant als actes ni assumint les seues responsabilitats i delegant en els regidors. UPV es queda fora del govern per voluntat pròpia. Ha eixit escaldat de l'anterior període municipal. Al govern s'incorporen membres del PP, fins que Requena els cessa. En minoria acaba el període en que es fa el pont del Salt del bou, es remodela el pont de Santa Maria, es posen en funcionament els centres de salut i ix *El Periòdic d'Ontinyent* i comença a emetre TVO. Paral·lelament, deixa d'emetre Ràdio Activa.

Entra en funcionament el pont del Salt del bou

DIUMENGE 28 MAIG 1995

Les dones comencen a cospar l'espai polític que ha estat tradicionalment reservat als homes. Dues candidates són cap de llista, encara que solament una eixirà. L'altra, d'UV, no aconsegueix representació. Lina Insa, al front del PP, guanya les eleccions amb 9 regidors, però el PSOE té, a l'hora de la veritat, el recolzament d'UPV (2 regidors) i dos dels tres d'EU. L'altre, Manuel Ruiz, s'absté en una maniobra molt calculada. Això, i els 7 regidors que ha tret, li dona majoria absoluta.

ONTINYENT

Dades generals de l'elecció	Número	%
Cens	24.139	
Votants	18.460	76,5
Abstenció	5.679	23,5
Vàlids	18.296	
A candidatura	18.070	98,8
Blancs	226	1,2

Candidatura	Sigles	Vots	%	Regidors
Partido Popular	PP	7.317	40,49	9
Partido Socialista Obrero Español	PSOE	5.713	31,62	7
Esquerra Unida-Els Verds	EU-EV	2.556	14,14	3
UPV-Bloc Nacionalista	UPV-BN	1.741	9,63	2
U. Valenciana-Independ.-Centristas	UV-CCV	743	4,11	

PP
María Lina Insa Rico
Rafael Soler Soriano
María Abad Mullor
Filiberto Tortosa Camós
Juan Vicente Burguete Gisbert
José Moscardó Penadés
Inmaculada Pla Vicedo
Vicente Gil Montés
Isidoro Mira Escapa
(José Vicente Pastor Coll, 13-VII-1995)

PSOE
Vicente Requena Albert ALCALDE
Ricardo García Bayo
(María Pilar Calabuig Mora, 16-IV-1998)
María Ángeles Mora Ferrero
Ramón Martínez Boscà
María José Micó Penadés
(Gaspar Conejero Martínez, 26-IX-1996)
José Campos Francés
Celia Sánchez Martínez
(José Pla Barber, 16-V-1996)

EUPV
Manuel Ruiz Felipe
Maria dels Reis Albors i Pastor (EU)
(María Teresa Lluch Guerola, 16-V-1996)
Miguel Ángel de Llago Sanz

UPV
Rafael Portero Tortosa
Rafael Beneyto Cabanes
(Joan Gilabert Oviedo, 23-X-1997)

Victòria del polilingüe en l'intimidat

LA JOVE DEMOCRÀCIA A ESPANYA TÉ UNA PROVA DE FOC QUE SUPERAR. D'UNA BANDA, ELS SOCIALISTES HAN FET DE LA CORRUPCIÓ UNA NORMA D'ÚS CORRENT; D'ALTRE COSTAT, ELS POPULARS S'ABONEN A LA CRISPACIÓ I L'ESBRONCA CONTINUA PER FER CREURE QUE LES COSES VAN MALAMENT

L'ambient que es respira a l'Estat espanyol en març de 1996 es irrespirable. Corrupció i crispació són dos elements que els ciutadans s'alcen i es giten cada dia amb ells. El PP guanya les eleccions, però per menys que s'esperava. Això fa que per al PSOE siga una dolça derrota que, si un es para a analitzar-ho, és la pitjor derrota de totes, per què de seguida entra en joc l'autocomplaença. Al necessitar el suport dels nacionalistes, Aznar farà una revelació sorprenent. L'home no sap parlar aleshores anglès, però sí català, encara que solament siga en l'intimidat. D'altra banda, Felipe González dimiteix en un congrés extraordinari. Es substituït per Joaquin Almunia. Comença la travessia del desert socialista. Com a president del Congrés de diputats es elegit el popular Federico Trillo.

Aznar i González es saluden

DIUMENGE 3 MARÇ 1996

A Ontinyent en aquestes eleccions generals s'imposa el PSOE per un curt marge de vots. Feia quatre votacions que el PP treia més vots i, ara, que guanya a nivell de l'Estat espanyol, a Ontinyent perd. Bons resultats per Esquerra Unida, que amb 21 diputats i de la mà de Julio Anguita aconsegueix els millors resultats en unes eleccions generals. Unió Valenciana es queda amb 1 escó i un total de 8 partits són nacionalistes.

ONTINYENT

DADES GENERALS DE L'ELECCIÓ	NÚMERO	%
Cens	24.430	
Votants	20.529	84,0
Abstenció	3.901	16,0
Vàlids	20.392	
A candidatura	20.252	99,3
Blancs	140	0,7

CANDIDATURA	SIGLES	VOTS	%	DIPUTATS
Partido Socialista Obrero Español	PSOE	8.366	41,31	141
Partido Popular/Partit Popular	PP	8.232	40,65	156
Esquerra Unida del País Valencià	EUPV	2.408	11,89	21
Un. del Pob. Valencià-Bloc Nacion.	UPV-BN	576	2,84	
Unió Valenciana	UV	428	2,11	1
Els Verds-Los Verdes	EV	111	0,55	
Esquerra Republicana de Catalunya	ERC	43	0,21	1
Unión Centrista	UC	16	0,08	
Partido Humanista	PH	13	0,06	
Agr. Liberal Autonomista y Social	ALAS	11	0,05	
Coalición Republicana	CR	11	0,05	
Alianza por la Unidad Nacional	AUN	8	0,04	
Falange Española Auténtica	FEA	8	0,04	
Esquerra Nacionalista Valenciana	ENV	7	0,03	
Part. Com. de los Pueb. de España	PCPE	7	0,03	
Partit Revol. dels Treballadors	PRT	5	0,02	
Liga Autónoma Española	LAE	2	0,01	
Centristas de la Com. Valenciana	CCV	0	0,00	
(*) Convergència i Unió	CiU			16
(*) Partit Nacionalista Basc	PNB			5
(*) Coalición Canaria	CC			4
(*) Bloque Nacionalista Galego	BNG			2
(*) Herri Batasuna	HB			2
(*) Eusko Alkartasuna	EA			1

(*) Present a altres comunitats o nacionalitats

ESTAT ESPANYOL

Cens	A candidatura	PP	PSOE	IU	CiU	PNB	ALT. NACIONALI.	ALTRES
32.531.833	24.802.931	9.716.006	9.425.678	2.639.774	1.151.633	318.951	996.946	553.943

Preparats per a l'euro

La Unió Europea va camí del mig segle d'existència. Primerament van ser 6 països els que la van formar. Aleshores és deia Mercat Comú Europeu. Ara, tindrà una moneda única i aviat seran 25 països

Aquestes eleccions són les últimes en que s'elegeixen 64 diputats. Ara, la Unió Europea té un parlament que consta de 625 escons. A partir de les pròximes eleccions, a l'Estat espanyol se'n elegiran 54, deu menys. El parlament passarà a tindre 732 diputats. Açò és possible perquè s'incorporen deu països més. En 1999 es va posar en ús l'euro, i a partir de l'1 de gener de 2002 seran 12 països es que l'adoptaran com a moneda. Finlàndia, França, Holanda, Espanya, Irlanda, Itàlia, Luxemburg, Portugal, Bèlgica, Alemanya, Àustria i Grècia. Aquest país va tindre problemes de convergència. L'euro va substituir l'ecu, la moneda virtual europea de 1989 fins a 1998. No entren en l'euro, per decisió pròpia, Gran Bretanya, Suècia i Dinamarca.

Sessió al parlament europeu

Diumenge 13 Juny 1999

El PP, amb la candidata Loyola de Palacio es qui trau més diputats en aquesta convocatòria electoral. El PSOE, amb Rosa Díez, que substitueix a Fernando Morán, obté un resultat acceptable. Per Izquierda Unida, repeteix com a candidat Alonso Puerta, i per Convergència i Unió, amb qui va el Bloc Nacionalista Valencià, Pere Esteve. Són les eleccions en que menys sorpreses hi ha.

ONTINYENT

Dades generals de l'elecció	Número	%
Cens	25.632	
Votants	17.796	69,4
Abstenció	7.836	30,6
Vàlids	17.669	
A candidatura	17.372	98,3
Blancs	297	1,7

Candidatura	Sigles	Vots	%	Diputats
Partido Popular	PP	7.728	44,49	27
Par. Soc. Obrero Español-Progr.	PSOE-Prog.	6.110	35,17	24
Esquerra Unida del País Valencià	EUPV	1.446	8,32	4
Bloc Nacionalista Valencià-CIU	BNV-CIU	1.138	6,55	3
U. Valenciana (Coalición Europea)	UV (CE)	430	2,48	2
Los Verdes-Grupo Verde	LV-GV	136	0,78	
Els Verds (C.E. LV- Las Izquierdas de los Pueblos)	EV (VERDES)	119	0,69	
Esq. Repub. de Catalunya-E. Verds	ERC-EV	43	0,25	2
Euskal Herritarrok	EH	42	0,24	1
Part. Com. de los Puebl. de España	PCPE	41	0,24	
Falange Española Independiente	FEI	14	0,08	
Democracia Nacional	DN	11	0,06	
Partido Demócrata Español	PADE	11	0,06	
Unión Centrista- Centro Democrático y Social	UC-CDS	11	0,06	
Partido de la Ley Natural	PLN	11	0,06	
Alternativa Comunidad Valenciana	ACV	10	0,06	
Conf. de Organiz. Feministas	COFEM-FEMEK	10	0,06	
Salamanca, Zamora, León	PREPAL	8	0,05	
Partido Humanista	PH	7	0,04	
La Falange	FE	6	0,03	
Partit per la Independència	INDEP	6	0,03	
Altres (14 partits)		32	0,18	
Bloque Nacionalista Galego	BNG	1	0,01	1

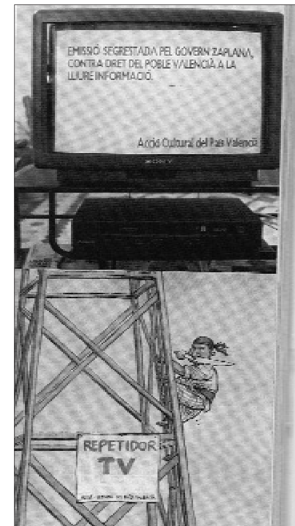
Estat espanyol

Cens	A candidatura	PP	PSOE	IU	CiU	PNB	ALT. NACIONALI.	ALTRES
33.840.432	20.808.681	8.410.993	7.477.823	1.221.566	937.687	613.968	1.333.096	813.548

Zaplana lliura el testimoni

EL *PARTIDO POPULAR* VIU BONS TEMPS POLÍTICS. AIXÒ FA QUE NO TINGA INCONVENIENT EN POSAR ENTREBANCS ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ QUE NO LI SÓN FIDELS. LA CATALANA TV3 ESTÀ ENTRE ELLES

Les segones eleccions en que es presenta Eduardo Zaplana per a president de la Generalitat trau majoria absoluta. Al seu favor, ha estat l'errada de gros calibre que Unió Valenciana va fer en l'anterior legislatura. Al unir-se als populars, aquestos han acabat engolint-los i, ara, no trauen representació. Zaplana no acabarà de president autonòmic. En 2002, José María Aznar l'agafa per a ministre de Treball i el substitut serà José María Olivas, que no es presentarà a les eleccions. Li tenen reservada la presidència de la caixa d'estalvis valenciana, Bancaixa. Solament tres grups polítics són els que obtenen representació. En no reeditar el pacte EUPV i el Bloc, els nacionalistes es queden fora del parlament valencià. Marcel·la Miró, del grup popular, es elegida presidenta de les Corts valencianes.

Zaplana ja estava en contra de la TV3

DIUMENGE 13 JUNY 1999

L'injust sistema electoral valencià fa que tant UV com el Bloc es queden fora del parlament a pesar d'haver tret més de 100.000 vots cadascun d'ells. Els candidats han estat Zaplana, pel PP; Antoni Asunción, després de la dimissió de Joan Romero, pel PSOE; Joan Ribó, per EUPV; José María Chiquillo, per UV i, finalment, Pere Mayor, per el Bloc. Còmoda majoria absoluta per al PP.

ONTINYENT

DADES GENERALS DE L'ELECCIÓ	NÚMERO	%
Cens	25.897	
Votants	17.811	68,8
Abstenció	8.086	31,2
Vàlids	17.672	
A candidatura	17.396	98,4
Blancs	276	1,6

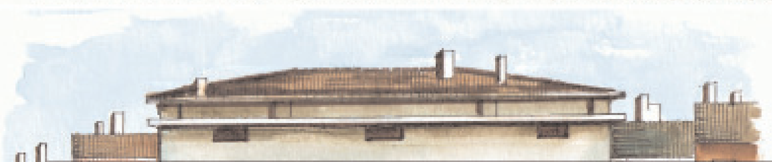
CANDIDATURA	SIGLES	VOTS	%	DIPUTATS
Partido Popular	PP	7.614	43,77	49
Coalición Elect. PSOE-Progresistas	PSOE-P	5.749	33,05	35
Bloc Nacionalist. Valencià-E. Verds	BNV-EV	1.835	10,55	
Esquerra Unida del País Valencià	EUPV	1.545	8,88	5
Unió Valenciana	UV	570	3,28	
Falange Española de las JONS	FE-JONS	23	0,13	
Esquerra Nacionalista Valenciana	ENV	13	0,07	
Unión Centrista-Centro Democrático y Social	UC-CDS	12	0,07	
Liga Autónoma Española	LAE	9	0,05	
Izquierda Republicana Federal-Partido Republicano Federal	IRF-PRF	8	0,05	
Alternativa Comunidad Valenciana	ACV	7	0,04	
Partido Humanista	PH	6	0,03	
Organización Independ. Valenciana	OIV	5	0,03	

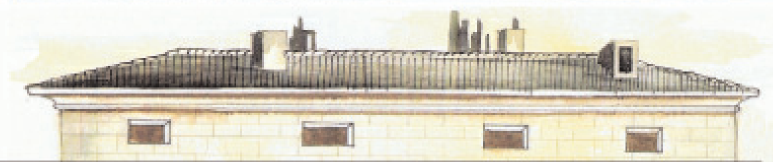
PAÍS VALENCIÀ

Cens	A candidatura	PP	PSOE	EUPV	UV	BNV	ACV	CL	ALTRES
3.361.989	2.231.107	1.085.011	768.548	137.212	106.119	102.700	6.146	4.813	20.558

Aquell Ontinyent emblemàtic

Il·lustracions: **Joan Barberà Martínez**
Textos: **Gaspar Conejero Martínez**

